

REŠETO

● SPREJETI RAZVOJNI DOKUMENTI

POGUMNO NAPREJ!

Na zadnji seji skupščine občine Ribnica 11. in 12. februarja je bila zaključena poltretji mesec trajajoča javna razprava o najpomembnejših občinskih razvojnih dokumentih — resoluciji o politiki družbenega in gospodarskega razvoja občine in tem letu in smernicah za dolgoročni plan občine Ribnica do leta 1995 oziroma 2.000. Oba dokumenta je skupščina dala v javno razpravo konec novembra lani, v našem glasilu smo ju v celoti objavili v zadnji lanskii številki konec decembra, organiziranih pa je bilo tudi več specializiranih razprav s predstavniki gospodarstva, interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti, v družbenopolitičnih organizacijah itd.

Dokumenta smo torej sprejemali malo drugače kot sicer, s tem pa je bila dana velika možnost slehernemu občanu, da ustvarjalno sodeluje pri oblikovanju končnega teksta, s tem tudi pri oblikovanju našega razvoja. Razvojni dokumenti so na ta način bolj naši, kar najbolj izraz ne le naših potreb, pač pa tudi

in predvsem možnosti, navsezadnje tudi za vse bolj zavezujoči, če smo jih skupno soustvarjali.

Z resolucijo za leto 1985 zaključujemo načrtovanje zadnjega leta tekočega planskega razdobja.

(Mimogrede: beseda resolucija izhaja iz latinske besede resolutio, ki v izvirniku pomeni razvezo, odlok. Resolucija pa pomeni marsikaj: raztopitev, razkroj, oslabitev, česar v konkretnem primeru niti v zlobi ne smemo vzporejati, potem pa še kratek pismen sklep, ki v zgoščeni obliki izraža zahtevo ali mnenje večine in to je resolucija!)

Iz letošnje resolucije izhaja, da so ključni cilji družbenega in gospodarskega razvoja naše občine v tem letu predvsem naslednji: obdržati je treba visoko stopnjo rasti fizičnega obsega industrijske proizvodnje in povečati njeno kvaliteto, v kmetijstvu in drobnem gospodarstvu pa odločneje kreniti naprej, še bolj skrbeti za izvoz in povečevati konvertibilnega, aktivirati in kar najbolj izkoristiti letos zaključene investicije (Riko, Inles, ITPP, Evrotrans, kasneje Sukno), krepiti akumulativno sposobnost gospodarstva, prilagajati vse vrste porabe razpoložljivemu dohodku, skrbeti za racionalnejše izkoriščanje surovin in energije, zmanjševati neproduktivno zaposlovanje in odpravljati slabosti v sistemu delitve dohodka, krepiti poslovno sodelovanje in dohodkovno povezovanje, ohranjati sedanjo stopnjo rasti zaposlovanja, ki naj bo produktivno, v neposredni proizvodnji, ustaviti je treba padanje življenjske ravni delavcev v gospodarstvu in družbenih službah, za naslednje plansko obdobje pa začrtati kar najbolj skladen in realen razvoj.

Načrtovalci letošnjega razvoja v občini menijo, da bi lahko dosegli ugodnejša gibanja pri rasti proizvodnje in ekonomičnosti od predvidenega republiškega povprečja in sicer naj bi v občini rast fizičnega obsega proizvodnje porasla za 4,5%, ekonomičnosti pa za dva odstotka. To bi omogočilo realizacijo tudi drugih temeljnih ciljev ekonomske politike v občini v tem letu, ti pa so med drugim:

- povečanje števila zaposlenih v industriji za 4 odst.,
- stabilizacija realnega standarda delavcev v gospodarstvu in družbenih službah na sedanjem nivoju,
- ohranitev realno visoke stopnje akumulacije iz lanskega leta, ki znatno presega povprečje akumulativnosti v republiki.

Večji obseg proizvodnje in družbenega proizvoda, od česar je v osnovi odvisen celoten naš občinski razvoj, bo možen le ob povečanju izvoza za 15 odstotkov, pri čemer naj bi se konvertibilni izvoz povečal za 20 odstotkov. Letos tudi ne bi bilo večjih investicijskih vlaganj v industriji, razen modernizacije proizvodnje, prav tako pa tudi ne na področju objektov družbenega standarda in družbene stanovanjske gradnje, kar vse smo opredelili že v občinskem stabilizacijskem programu. Prav tako so bili dokaj ugodno ocenjeni razvojni dokumenti za naslednje plansko obdobje oziroma izhodišča za

njihovo pripravo. Predvsem naj načrtovanje prihodnjega razvoja izhaja iz doslej doseženih rezultatov in če so ti predvsem uspeh dela in prizadevanj, bo tudi načrtovanje razvoja lahko realno, pri katerem se bomo dogovorili, kaj rabimo in kaj lahko storimo. Če pa ne bomo že letos dosegli osnovnih ciljev na področju proizvodnje in ekonomičnosti, se lahko podro vsi letošnji in tudi prihodnji načrti. V to smer je šlo tudi največ razprav v skupščini. Optimizem, ki je spremljal sprejem razvojnih dokumentov, pa prihaja tudi iz združene dela, ki s tem prevzema veliko odgovornost za našo prihodnost. In tudi mi vsi, ki smo to združeno delo, naša družbeno politična skupnost.

Ker pa ni težava napisati resolucijo, ampak izvajati jo, je skupščina na predlog izvršnega sveta sprejela tudi kratek program za izvajanje letošnje resolucije, ki točno opredeljuje roke in odgovorne nosilce posameznih opravil.

F. G.

V šesto leto

Pred vami je prva številka novega letnika, že šestega. Pet plodnih let naše Rešeto rešeta dogajanja in načrtovanja iz naše občine in poskuša kar najboljše informirati bralce o stvareh, ki so, ki bodo in ki naj bi bile. Preveč samodopadljivo bi bilo misliti, da smo do zdaj v celoti uspevali v tvrstnih prizadevanjih. Uspeh je že to, če smo vsaj delno prispevali k temu, da se med seboj bolje poznamo, se razumemo in če to poznavanje in razumevanje kaj prispeva k enotnejšemu nastopanju in skupnemu reševanju skupnih potreb v občini.

Iz mnogih razgovorov vemo, da se Rešeto med občani kot informativni pripomoček uveljavlja. Priznanje uredniškim prizadevanjem je povpraševanje po Rešetu, kadar dalj časa ne izide. Neredko oziroma poredkeje, kot bi mi vsi skupaj želeli, pa prihaja med vas tudi zaradi še vedno neučenejenega financiranja. Pravzaprav predvsem zaradi tega. Takle časopis namreč veliko stane, tiskarski stroški so vedno višji, papir se draži, denarja pa nikdar in nikjer dovolj. Morda bo letos kaj drugače, če bo uspelo v okviru (verjetno kulturne) interesne skupnosti organizirati tudi vse, ali pretežno vse zagotavljanje denarja za rednejše izhajanje Rešeta. Če bo tako, potem se bomo letos videli in brali približno desetkrat.

Rešeto naj bi ne bilo samo informator v eno smer, iz občinskih logov v gospodinjstva. Želimo tudi obratno, to pa pomeni, da je s strani bralcev dobrodošlo vsako poročilo, informacija, opozorilo, namig. Doslej je bilo takega sodelovanja vse premalo in če časopis ustvarja ozek krog ljudi, ne more biti vedno dovolj privlačen, še najmanj pa populen. Naj, dragi bralci, to velja tudi kot povabilo k sodelovanju! Velja?

Leto, katerega deset dvanajstin je še pred nami, ne bo lahko. Sicer pa, katero leto doslej je sploh bilo lahko, ko smo stopali vanj? Vedno so bile pred nami kakšne ovire, težave, problemi, zagate. Tako tudi tokrat. Je pa tudi leto pomembnih jubilejev in najpomembnejši je vsekakor 40-letnica osvoboditve. Naj nam vsaj ta obletnica vlija voljo in moč, naj nas spodbuja in navdaja s ponosom!

Urednik

Čez nekaj dni bo 8. marec, mednarodni in tudi naš praznik žena. Kot vsi drugi praznični dnevi naj bo tudi ta najprej v znamenju dela, ustvarjanja, boja za boljše, saj prav iz tega kot praznik tudi izhaja. Iz dela kot največje človekove vrednote. In seveda — prirčen pozdrav in iskrene čestitke vsem tovarišicam ob njihovem prazniku!

V četrti delegatski mandat

S skupnimi sejami kadrovskih in volilnih komisij pri OK SZDL in občinskem svetu zveze sindikatov konec januarja in nekaj kasneje skupno sejo predsedstev obeh organizacij so v občini stekle pospešene priprave na naslednje delegatske volitve, ki bodo spomladi prihodnje leto.

Marsikomu se bo to zdelo prezdaj, vendar smo se temeljitejših priprav lotili že skoraj malo pozno. Delegatske volitve niso majhna stvar, saj je njihova uspešna izvedba odvisna od marsičesa, kasneje pa od ustrezne sestave skupščin občin in interesnih skupnosti tudi učinkovito delovanje celotnega delegatskega sistema. Delegatske volitve pri nas morajo temeljiti na stalnih kadrovskih pripravah, se pravi nenehnem evidentiranju možnih kandidatov, ne le neposredno pred volitvami. To pomeni, da morajo imeti osnovni nosilci predvolilnih in volilnih opravil — organizacije socialistične zveze in zveze sindikatov — priprave na volitve nenehno v svojih delovnih programih. Stalno evidentiranje možnih delegatskih kandidatov oziroma kandidatov za opravljanje odgovornejših obveznosti tudi v mnogočem olajša marsikatero opravilo neposredno v predvolilnem obdobju.

Pripravljati smo se začeli na četrti delegatski mandat. Prvič smo uveljavili nov, delegatski način odločanja v skupščinah občin, republik, pokrajin in zveze spomladi leta 1974, ko se je iztekel zadnji, za eno leto podaljšani odborniško-poslanski mandat. Konec istega leta smo delegatsko odločanje z volitvami uvedli tudi v samoupravnih interesnih skupnostih. Naslednje volitve so bile spomladi 1978, nato 1982 in vmesne 1984, ko je bil uveljavljen dveletni mandat najodgovornejših skupščinskih funkcionarjev.

Ves ta čas smo občasno ocenjevali delovanje delegatskega sistema, seštevati njegove dobre in slabe strani, včasih pogodrnjali pa tudi razmišljali, kaj bi bilo treba za njegovo še učinkovitejše delovanje še storiti. Ne smemo pozabiti, da smo prav v iskanju večje učinkovitosti takšnega sistema odločanja že uveljavili nekatere izboljšave — boj so opredeljene pristojnosti posameznih zborov, več novosti je bilo predvsem v oblikovanju delegacij za interesne skupnosti ipd. Tak sistem je v svetu nov in od nikogar se ni mogoče učiti iz napak.

Lahko se učimo le iz lastnih napak, ki pa naj bodo predvsem spoznanje za to, kako bolje naravnati zdaj že utečen sistem odločanja v prihodnje. Zaradi drobnih pomanjkljivosti, ki smo jih največkrat krivi kar sam, pa seveda ni treba menjati sistema, kot bi morda ponekod radi, saj smo že zdavnaj spoznali, da je samoupravni družbeni razvoj na delegatskih osnovah naša edina alternativa. Pa tudi najbolj demokratična oblika odločanja je lahko delegatski sistem, kadar in kjer pravilno deluje.

Pri zadnjih volitvah smo tudi pri nas uvedli pri oblikovanju delegacij za samoupravne interesne skupnosti nekatere novosti, npr. več je posebnih delegacij (za vsako SIS samostojna). V teh primerih, če vodstva skupščin ustrezno delujejo, je z delegacijami mnogo manj težav in učinki njihovega dela so ustreznejši. V pripravah na prihodnje volitve bo potrebno prav delovanje posebnih delegacij in sploh delegacij za SIS temeljiteje proučiti in se odločiti za rešitve, ki bodo tudi v prihodnje lahko dajale najboljše rezultate.

In še to: pregled števila delegacij in delegatov pokaže, da je v delegatsko odločanje v naši občini (skupščina občine in skupščine SIS) vključenih prek 900 občanov, kar pomeni, da je skoraj vsak dvajseti prebivalec naše občine vključen v katero od delegacij. Teoretično je možnost sodelovanja prepuščena zares velikemu krogu občanov, bistveno večjemu kot v nekdanjem odborniškem sistemu, ko je v našem imenu odločalo le nekaj (sicer izvoljenih) odbornikov.

Če smo v prvih letih govorili o »otročkih boleznih delegatskega sistema«, o njegovih »prvih korakih« ipd., danes tako ne moremo več. Delegatski sistem je (v prispodobi) zrel mladenič, morda celo mož, v dvajsetih letih pa je šlo skozi delegatsko šolo tudi že lepo število občanov. Pohvalno je, da je v večini delegacij vključenih izredno veliko mladih in žensk, saj smo poprej v

odborniških skupščinah lahko z lučjo iskali mlade, žensk pa skoraj ni bilo. Študentje v srednjih šolah imajo samoupravljanje kot poseben učni predmet, vsi ostali pa ga nenehno doživljamo, negujemo in krepimo v vsakdanjem življenju. Sicer pa letos mineva 35 let od uvedbe delavskega samoupravljanja in dolgoletno sodelovanje v najrazličnejših samoupravnih organih v delovnih organizacijah, ali krajevnih skupnostih je tudi, če drugega ne, za mnoge velika in pomembna življenjska in samoupravljalna šola. Delegat biti torej ni težko, teže je marsikoga žrtvovati nekaj svojega časa za aktivno, ustvarjalno sodelovanje pri skupnem načrtovanju, odločanju in tudi prenašanju odgovornosti. Danes torej že ne moremo več govoriti o otroštvu delegatskega odločanja, niti ne o sistemu kot izključnem krivicu za delegatske slabosti. Delegatsko odločanje je postalo naš vsakdan, sprejeli smo ga, se zanj opredelili, storiti moramo, vsak posameznik in vsi skupaj, da bo težav čim manj in da bomo na izkušnjah delegatstvo le izpopolnjevali.

V času, ko bomo v okviru priprav na volitve analizirali dosedanje delovanje delegacij in delegatskih skupščin pri nas, bo nujno tudi opredeliti nekatere stvari okrog oblikovanja delegacij — zaprte, ali odprte kandidatne liste, zamenljivost mandata (npr. v družbeno političnem zboru), oblikovanje konferenc delegacij, število dele-

gatskih mest v skupščini ipd. V krajevnih skupnostih Ribnica pa je treba kar najhitreje tudi proučiti sam obseg krajevnih skupnosti in v zvezi z njim predvideno oblikovanje števila in številčnosti delegacij. Poznano je že, da je KS Ribnica s skoraj 6000 prebivalci prevelika in naloga socialistične zveze je, da zadevo ne le prouči, pač pa tudi izpelja reorganizacijo krajevnih skupnosti. To pa dovolj zgodaj pred volitvami.

Socialistična zveza in zveza sindikatov v občini sta že sprejeli ustrezne dokumente, po katerih se bodo naravnala predvolilna in volilna opravila. Samo pregled rokovnika za izvedbo evidentiranja in predkandidacijskih opravil pove, da, čeprav nas do volitev loči še več kot leto dni, časa ni na pretek.

Rokovnik predvideva, predsedstvi SZDL in ZS pa sta to potrdili, da je treba na novo oblikovati, ali oživiti delovanje koordinacijskih odborov za kadrovska vprašanja v KS in OZD v okviru osnovnih organizacij SZDL in sindikata, kar naj bi bilo opravljeno do sredine februarja. Obravnava delovanja delegatskega sistema v občini in priprava predlogov sprememb naj bi bila do sredine marca, do konca februarja pa bodo zbrani podatki o sedanjih sestavi delegacij. Tisti občani namreč, ki so zapovrstjo dvakrat v isti delegaciji, pri prihodnjih volitvah ne bodo mogli biti več izvoljeni v isto delegacijo. To pa ne pomeni, da ne bi mogli biti evidentirani in izvoljeni v katerikoli drugi delegaciji v KS, ali TOZD, saj delegacij in s tem možnosti izvolitve in sodelovanja v delegatskem odločanju je dovolj.

Evidentiranje možnih kandidatov za nosilce vodilnih funkcij v skupščinah SIS, skupščini občine, republik in federacije naj bi bilo opravljeno do sredine marca letos, do konca marca pa naj bi v občini obravnavali dosednji potek evidentiranja možnih kandidatov.

Predkandidacijski postopki v temeljnih samoupravnih organizacijah oz. skupnostih in KS se prično s sprejetjem sklepa o sklicu temeljne kandidacijske konference (do 10. aprila), konference pa morajo biti izvedene do konca maja. Od junija do konca septembra poteka v vseh srednjih podpisovanje izjav evidentiranih možnih kandidatov o sprejemu možnih kandidatur za vodilne funkcije v občini in republik, za člane predsedstva SRS, delegate zbora republik in pokrajin in zveznega zbora. V novembru naj bi se oblikovala lista kandidatov družbeno političnega zbora občine, v decembru pa bo prva občinska kandidacijska konferenca. V novo leto pa moramo priti že z dokaj dodelanimi stvarmi okrog volitev.

F. G.

V skladu z določili 1. člena Pravilnika o podeljevanju priznanj občine Ribnice

RAZPISUJE

žirija za podeljevanje priznanj občine Ribnica naslednja priznanja in nagrade:

1. Imenovanje za častnega občana
2. Plaketa 26. marec
3. Priznanje občine Ribnica
4. Urbanova nagrada

Podeljeno bo več priznanj in nagrad. Priznanja in nagrade so namenjene posameznikom in organizacijam za njihovo delo in prispevek k dosežkom trajnejšega pomena.

Predloge lahko posredujejo organizacije združenega dela in druge delovne in samoupravne skupnosti, družbenopolitične organizacije ter družbene organizacije in društva.

Predloge z obrazložitvijo in utemeljitvijo naj predlagatelji posredujejo žiriji za podeljevanje priznanj občine Ribnica pri Skupščini občine Ribnica, Ribnica, Gorenjska cesta 3, najkasneje do 10. marca 1985.

Žirija za podeljevanje priznanj občine Ribnica

O čem razpravljati ob zaključnih računih?

Obravnava rezultatov gospodarjenja na podlagi zaključnih računov za leto 1984 naj bi spodbudila in usposobila delavce za to, da na IO OO ZS, sindikalnih skupinah in samoupravnih organih ocenijo gospodarjenje in upravljanje z družbenimi sredstvi. Kljub temu, da je obravnavanje rezultatov gospodarjenja po zaključnih računih že dolgotrajna in utečena naloga, menimo, da z učinkovitejšo razpravo, z razumljivimi poslovnimi poročili ter z dobrimi ukrepi za boljše gospodarjenje lahko v vseh sredinah dosežemo pogoje za kvalitetnejše informiranje in odločanje.

Ob razpravi o predlogu zaključnega računa ponavadi ni mogoče kaj bistvenega spreminjati v delitvi dohodka ter zaradi tega delavce in sindikat ne zanima toliko računovodski vidik zaključnega računa, katerega je treba do določenega roka dostaviti službi družbenega knjigovodstva.

Zato pa je toliko pomembnejše, da se namesto formalne razprave o zaključnem računu opravijo vsebinske razprave o uspešnosti gospodarjenja in to poveže s pravico kvalitetnih letnih in srednjeročnih planov ter s sprejetimi ukrepi za izboljšanje rezultatov gospodarjenja v letu 1985. Ne nazadnje pa morajo delavci v OZD proučiti, kako so izpolnili ne le svoje, temveč tudi skupno dogovorjene naloge iz resolucije o družbenoekonomskem razvoju za leto 1984. To se pravi, da je pomembno v teh razpravah ugotoviti, kako bomo zaustavili nadaljnje padanje realnih osebnih dohodkov, kako bomo z zniževanjem stroškov vplivali na nižjo rast cen in uveljavili bolj stimulativno delitev osebnih dohodkov.

Za uspeh akcije je poleg pravočasnih priprav in dobre organizacije pomembna predvsem pravočasna priprava POSLOVNIH POROČIL. Zato morajo delavci, oz. OO ZS od poslovnih organov zahtevati, da bodo poročila o gospodarjenju v letu 1984 pripravljena tako, da bodo dovolj nazorno prikazala zlasti učinkovitost dela in poslovanja. Poseben poudarek je v poročilih nameniti primerjalnim kazalcem sorodnih OZD v skupini ali podskupini dejavnosti. Brez takih primerjav bo vsako indeksno prikazovanje lastnih rezultatov nerazumljivo.

Delavski sveti OZD so ob ugotavljanju in razpravah o zaključnih računih dolžni poleg OO ZS dati oceni učinkovitosti dela poslovnih delavcev in delavcev s posebnimi pooblastili (520. in 521. člen ZZD) in zagotoviti, da

bodo zbori delavcev sklepali o predloženih poročilih in ukrepih za učinkovitejšo gospodarjenje ter predlagali dodatne ukrepe, o katerih morajo razpravljati in odločiti tudi DS.

Končno pa morajo delavci prek svojih OO ZS vztrajati, da bodo razprave ob zaključnih računih osredotočene predvsem na naslednje:

1. Ocena kakovosti pridobivanja dohodka —

dohodek na delavca, dohodek na angažirana sredstva v prime-

rjavi s sorodnimi OZD, koliko je dohodek rezultat večje proizvodnje, višje produktivnosti, boljšega izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti, zmanjševanja materialnih stroškov, združevanja dela in sredstev, posodabljanja tehnološkega procesa, koliko pa zgolj posledica višjih cen, kolikšen del dohodka je pridobljen na podlagi inovacij in ali je del dohodka rezultat izjemnih tržnih ugodnosti.

2. Ocena kakovosti razporejanja in delitve dohodka —

ali je doseženi dohodek razporejen skladno z družbenimi usmeritvami, kakšna so bila razmerja med osebnimi dohodki na delavca in akumulacijo na angažirana sredstva v primerjavi s sorodnimi OZD v tekočem srednjeročnem obdobju, kako je razporejen del dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti, kako je razporejen dohodek, pridobljen na podlagi inovacij in kakšno je razmerje med osebnimi dohodki in akumulacijo v dohodku.

3. Ocena kakovosti gospodarjenja z denarjem —

kakšen je likvidnostni položaj OZD, TOZD, kakšen je obseg denarske, ali devizne zadolžitve — ukrepi za zmanjšanje kreditne odvisnosti, kakšni so bili ukrepi za razbremenjevanje, razlike med prejetimi in plačanimi obrestmi in kakšen je koeficient obračanja obratnih sredstev.

4. Konkretizacija ciljev ekonomske politike v planih OZD —

kaj načrtovati za višjo raven proizvodnje in izvoza, izboljšanje ekonomičnosti in produktivnosti, da bi s tem dosegli tak dohodek, ki bi omogočal rast realnih osebnih dohodkov, kako z zniževanjem stroškov vplivati na nižjo rast cen, kako dosegati stimulativnejšo delitev na podlagi samoupravnih sporazumov dejavnosti in v letnih planih postaviti ustrezna, na podlagi resolucije določena razmerja med akumulacijo in bruto OD.

5. Ob vsem tem pa ne gre pozabiti tudi na dosežene ali nedosežene rezultate pri uveljavljanju delitve po delu in rezultatih dela, od ustreznega vrednotenja proizvodnega in kreativnega dela do dela v tržnih delovnih pogojih, analizirati je potrebno, v koliki meri sistem delitve osebnih dohodkov stimulira zmanjševanje materialnih stroškov, kakšna je bila višina osebnih dohodkov na podlagi morebitnih inovacij in ali je bila materialna in socialna varnost delavcev zagotovljena z osebnimi dohodki.

Da bi IO OO ZS in samoupravni organi vključno z zbori delavcev lahko obravnavali rezultate gospodarjenja z delom dohodka, ki so ga delavci združili z drugimi delavci, bodo OZD pravočasno prejele tudi poročila o poslovanju v letu 1984, tako SIS materialne proizvodnje, kot SIS s področja družbenih dejavnosti v občini Ribnica. Prav in potrebno je omeniti tudi samoupravno delavsko kontrolo, katera bi se morala v vseh OZD aktivno vključiti v priprave in obravnavo rezultatov gospodarjenja na podlagi zaključnih računov 1984. Vzodbuda za aktivizacijo te samoupravne institucije pa mora biti podana, tako s strani OO ZS, kot s strani delavskih svetov in ne nazadnje tudi s strani strokovnih in poslovnih delavcev.

D. Oven

V skladu z določili 4. in 7. člena pravilnika o podeljevanju priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda in o delu žirije RAZPISUJE žirija občinske konference SZDL Ribnica za podeljevanje priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda

10 srebrnih priznanj Osvobodilne fronte za leto 1985

Priznanje OF je namenjeno posameznikom in organizacijam za njihovo delo in prispevek k dosežkom trajnega pomena pri razvoju socialistične samoupravne družbe, zlasti:

— pri uveljavljanju delovnih ljudi in občanov kot nosilcev odločanja na vseh ravneh,

— za dosežke pri uveljavljanju in krepitevi ter razvoju SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil,

— pri uresničevanju ustavno opredeljenih družbenoekonomskih in političnih odnosov na posameznem področju življenja in dela ter v družbi na sploh, še zlasti pri razvijanju delegatskega sistema in pri uveljavljanju in razvijanju temeljnih samoupravnih skupnosti.

Predlog lahko oblikujejo krajevne konference SZDL, krajevne skupnosti, delovne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti, vodstva družbenopolitičnih organizacij krajevnega in občinskega nivoja ter družbene organizacije in društva. Predlog z obrazložitvijo in utemeljitvijo naj predlagatelj posreduje žiriji za podeljevanje priznanj OF pri OK SZDL Ribnica najkasneje do 31. 3. 1985. Kasnejših predlogov žirija ne bo upoštevala.

Žirija za podeljevanje priznanj
OF pri OK SZDL Ribnica

Trgovina v letu 1985

V letu 1985 bomo delavci Mercator TOZD JELKA Ribnica nadaljevali z urničevanjem usmeritev in nalog, ki smo jih opredelili v dopolnjenem srednjeročnem planu TOZD. Zavzemali se bomo za sproščeno uveljavitev delovanja ekonomskih zakonitosti, za dosledno izvajanje ukrepov za razbremenitev gospodarstva, za učvrstitev finančne moči in discipline ter za izboljšanje ekonomskega položaja TOZD in za dvig življenjske ravni delavcev.

Tudi v letu 1984 se je, kot že nekaj let nazaj, bistveno poslabšal ekonomski položaj trgovine na drobno, še posebej pa živilske trgovine. Razlika v ceni (pri-bitek) še naprej pada, primanjkuje nam lastnih sredstev za pokrivanje višjih zalog, ki so posledica višjih cen. Tako najemamo nove kratkoročne kredite za obratna sredstva in plačujemo visoke obresti, kar vse vpliva na vse manjšo akumulacijo in nizke osebne dohodke.

Cilji in naloge TOZD JELKA v letu 1985

Pri oblikovanju ciljev in nalog za leto 1985 smo upoštevali dosežene rezultate gospodarjenja v letu 1984. Neugodne gospodarske razmere in zaostreni pogoji gospodarjenja se bodo nadaljevali tudi v letu 1985, čeprav so nekoliko spremenjeni relativni deleži pri nekaterih prehrabnih proizvodih.

Prav zato si moramo v letu 1985 zagotoviti boljši ekonomski položaj in zaustaviti nadaljnje padanje realnih osebnih dohodkov.

Osnovni cilji v letu 1985 so:

- promet s prometnim davkom se bo povečal za najmanj (nominalno) 35%
- celotni prihodek bo večji prav tako za 35%
- dohodek bo večji za 29%
- čisti dohodek prav tako za 29%
- osebni dohodki naj bi se povečali za 32%
- akumulacija se bo znižala za 21%
- število zaposlenih bo ostalo nespremenjeno.

Tudi v letu 1985 ne bomo mogli razporediti v sklad skupne porabe in poslovni sklad nobenih sredstev.

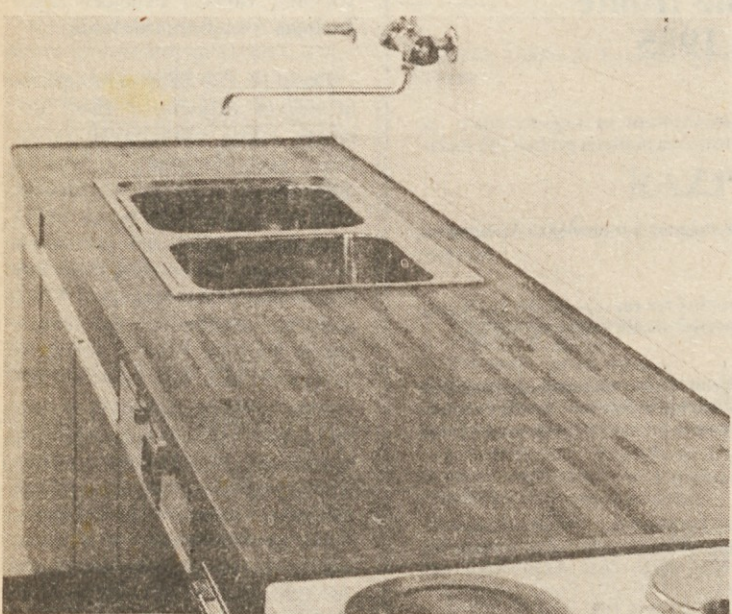
Novih investicij v letu 1985 ne načrtujemo. Načrtujemo adaptacijo prodajalne v Grčaricah, skladišča pijač in bifeja v Ribnici.

Založenost in oskrba potrošnikov

V zadnjem trimesečju 1984 je bilo čutiti delno izboljšanje pri preskrbi z nekaterimi industrijskimi proizvodi. Tako pričakujemo, da bo tudi v letu 1985 ponudba in s tem založenost prodajal vsaj za nekatere proizvode boljša kot v zadnjih 3 letih.

Osnovnih prehrabnih proizvodov ne bo primanjkovalo, boljša bo oskrba s kavo in izdelki bele tehnike.

Še naprej pa bo primanjkovalo nekaterih tekstilnih izdelkov (zaradi izvoza), električnih kablov in drugih podobnih izdelkov ter cementa.

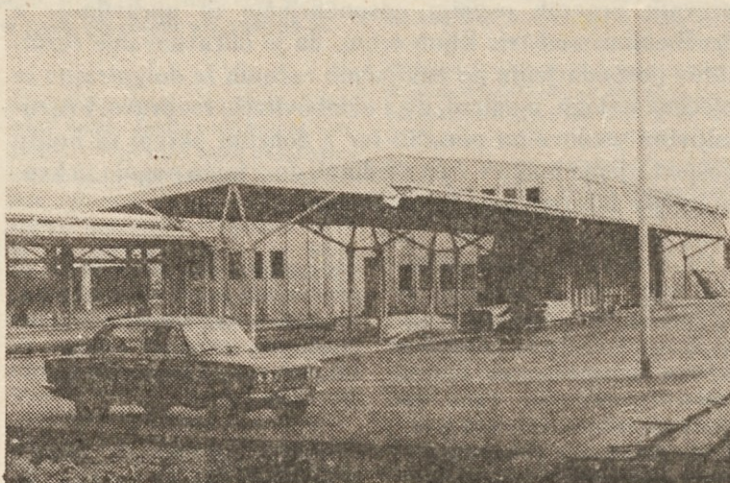

Lep primer koristne uporabe vezane bukove plošče, izdelek Inles Loški potok. Uporaba odpadke bukovine ali jelovine se z lepljenjem oplemeniti in prav s tem izdelkom je Inles že pred leti prodrl na zahtevno zahodno tržišče. Lahko bi bilo tega še več. Pa tudi doma bi lahko take izdelke še koristneje uporabili.

Pogoste spremembe cen in predpisov o stopnjah prometnega davka povzročajo delavcem v trgovini dodatno delo in mnogo težav. Potrošniki nešteto krat svoje nezadovoljstvo stresejo na prodajalca, ki seveda nima nobenega vpliva pri povišanju cen. Prav zaradi tega in še zaradi nizkih osebnih dohodkov prodajalcev prihaja med kupcem in prodajalcem do nezaželenega prerekanja, slabe volje, kar vse vpliva na solidno in kulturno postrežbo kupcev in s tem slabši finančni položaj posamezne prodajalne in TOZD. Trudili se bomo, da bo takih primerov vse manj.

V prikazanem smo navedli le osnovna izhodišča za poslovanja v letu 1985.

Jože MOHAR

Ena največjih investicij v ribniški občini letos je izgradnja žage na Inlesu v Ribnici. V bistvu je to nadaljevanje izgradnje primarnega kompleksa, katerega začetek je bilo pred leti zgrajeno mehanizirano skladišče lesa Meles. Pri tem je šlo za sovlaganje gozdarstva in lesne industrije, tokrat, pri izgradnji žage, pa se kot sovlagatelj pojavljajo poleg Inlesa tudi nekatere druge delovne organizacije, med drugimi tudi Riko. Žaga bo odprta za letošnji občinski praznik, 26. marca

● BUKOVI ELEMENTI

Inles išče kooperante

V INLES TOZD Loški potok je pred leti uspešno uvedena proizvodnja lepljenih bukovih plošč, namenjenih v izvoz na konvertibilno območje. V letu 1984 je bilo proizvedenih 52.000 m² plošč, plan za leto 1985 predvideva enako količino.

Lepljene plošče so izdelane iz manj vrednega bukovega lesa — elementov. Inlesova tovarna v Loškem potoku potrebuje letno cca 4.000 m³ bukovih elementov naslednjih dimenzij:

38 x 38 x 350 mm in 38 x 76 x 350 mm. Dolžina elementov lahko variira od 300 — 400 mm. Te dimenzije so mišljene v suhem stanju, če so elementi izdelani iz svežega bukovega lesa, morajo imeti cca 10% nadmere.

Kvaliteta elementov:

- Les mora biti zdrav, dovoljeno je zdravo srce
- Grče niso zaželeni zaradi zvijanja elementov pri sušenju
- Elementi ne smejo biti razpokani
- dovoljena je lisičavost do 5 mm
- Elementi morajo biti pravokotno očeljeni

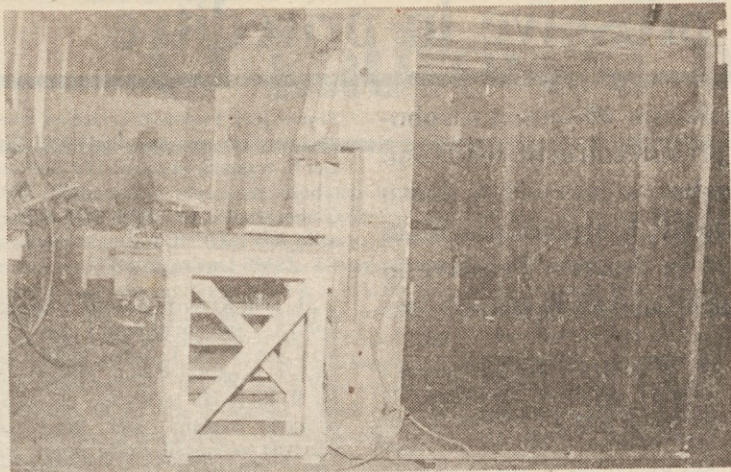
Na območju občine Ribnica se letno poseka precejšnja količina bukove, ki se v glavnem uporabi za kurjavo in izdelavo suhe robe. V INLES bi želeli, da bi se del te manjvredne bukove oblovice predelal v elemente za izdelavo bukovih lepljenih plošč.

Izdelavo teh elementov naj bi prevzeli stalni ali občasni kooperantje, ki bi bili povezani v okviru TOK gozdarstva, oz. KZ — RIBNICA. Za izdelavo bukovih elementov niso potrebni preveč zahtevni obdelovalni stroji, zadostuje že, da ima lastnik motorno žago, tračno žago, ali krožno žago.

S predelavo drvarske, oziroma manjvredne bukove oblovice je možno doseči bistveno (tudi do 6-kratno) večjo vrednost od vrednosti drv, pri proizvodnji elementov avtomatično napadejo tudi drva.

Pozivamo vse zainteresirane občane, ki se ukvarjajo s predelavo bukove, da se osebno ogledajo v INLES TOZD Loški potok, ali v nabavni službi INLES v Ribnici, Partizanska 3, kjer bodo dobili podrobnejša navodila.

Viktor POGORELC

V delovnih prostorih Riko TOZD Loški Potok

● V LETU 1984

Kmetijska proizvodnja

Kmetijska zadruga Ribnica je organizator zasebne kmetijske proizvodnje na celotnem področju občine Ribnica. Z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci ima sklenjeno kooperacijske pogodbe za proizvodnjo mleka, govejega-svinjskega mesa, telet, plemenske živine in tudi za proizvodnjo pšenice. Po drugi strani pa se zadruga obvezuje vse pogodbenne proizvajalce oskrbovati z reprodukcijskim materialom:

- pogonskim gorivom ter rezervnimi deli
- kmetijskimi stroji, ki so namenjeni pogodbeni proizvodnji, oziroma družbeno organizirani kmetijski proizvodnji

Za vse pogodbenne količine kmetijskih proizvodov ima zadruga sklenjene tudi pogodbe s kupci teh proizvodov, bodisi, predelovalno industrijo, ali kmetijskimi obrati z drugih področij.

Z individualnimi proizvajalci je sklenjeno vsako leto 850 — 900 pogodb, tako, da na tem področju ni nobenega tržnega kmetijskega proizvajalca, ki ne bi imel sklenjene kooperacijske pogodbe.

Za minulo leto 1984 lahko rečemo, da so bili pridelovalni pogoji v primerjavi z letom 1983 manj ugodni, kar je razvidno iz tabele:

Realizacija odkupa v primerjavi z letom 1983

Proizvod	Me	leto 1983	leto 1984	ind
Mleko	lit	3605	3845	106
Teleta	kom	143	313	218
Klavno govedo	kom	528	671	127
Pl. živina	kom	204	148	72
Seno	ton	206	177	85
Krompir	ton	90	47	52

Iz tabele je razvidno, da se je odkup mleka povečal, kar je za 1.41% pod planom. Razlogi za manjšo proizvodnjo od planirane so predvsem:

1. neustrezne odkupne cene
2. podražitev krmil
3. zmanjšanje staleža osnovne črede
4. manjši odkos osnovne krme

Odkup telet in klavne govede se je močno povečal, kar pomeni, da so morali proizvajalci zaradi zmanjšane odkosa osnovne krme v preteklem letu oddati več goved, kakor je bilo predvideno, čeprav je trenutna zaloga mesa precejšnja. To pa pomeni, da morajo proizvajalci čakati tudi po več tednov na odkup goveda. O zmanjšanem odkupu sena in krompirja je treba reči, da je le-ta zaradi slabih vremenskih pogojev razumljiv, saj so krompir napadle tudi različne bolezni, ki so dodatno zmanjšale pridelek.

V mesecu decembru smo v zadrugi izvajali referendum o združitvi zadruga v Mercator KIT. Referendum je uspel, zato se je zadruga sedaj združila v SOZD MERCATOR—KIT, ki ima sedež v Ljubljani, Emonska 8. Ta SOZD je eden največjih agroživilskih SOZD v Jugoslaviji. Pričakujemo, da bomo z novo povezavo dobili boljšo kvaliteto za preskrbo našega kmetijstva s potrebnim repromaterialom.

Vsem kmetom se zahvaljujemo za udeležbo na referendumu in se tudi za naprej priporočamo, da boste izpolnili svojo samoupravljalno dolžnost in se odzvali vabilu vaše zadruga.

KZ Ribnica

Obvestilo iz zadruga

Obveščamo vse zavarovance iz 10. člena zakona o IPZ, da imajo pravico vsako leto izbirati višjo, ali nižjo zavarovalno osnovo, po kateri so zavarovani.

V letošnjem letu se lahko zavarujejo najvišje po 7 kategoriji, razen tistih zavarovancev, ki so bili prej zavarovani prostovoljno. Ti lahko izbirajo kategorije od 4 do 10.

Prosimo vse zavarovance, ki želijo spremeniti zavarovalno osnovo, da do konca meseca marca to možnost izkoristijo, ker kasneje zavarovalne osnove za leto 1985 ne bo več možno spremeniti.

Vse spremembe, ki nastanejo v zvezi z IPZ kakor tudi z zavarovalnimi osnovami, boste uredili v tajništvu zadruga.

● TOZD SUKNO

POVEČATI IZVOZ!

Analiza dosedanjega razvoja volnarske industrije narekuje razvijanje le določene proizvodne specialnosti s poudarkom na kvaliteto:

Izkušnje in podatki o tržišču povedo, da je povpraševanje po določenih naših proizvodih večje od ponudbe, zaradi česar moramo razvijati proizvodnjo:

- kvalitetnih tkanin in odev,
- se specializirati za proizvodnjo visokokvalitetne mikane preje,
- proizvajati specialne tehnične tkanine različnih gramatur za našega ekskluzivnega kupca »Opremo — TO Sintep« v Kočevju, proizvajalca specialnih plastificiranih tkanin in konfekcije. Obenem bomo razvijali poslovno-tehnično sodelovanje s sovlagatelj Almiro Radovljica, TOKO Ljubljana in Intertrade v Ljubljani.

TOZD Jurjevica se je sporazumela z navedenimi DO o poslovno-tehničnem sodelovanju in skupnem vlaganju v proizvodnjo s ciljem dodelave in prodaje končnih proizvodov z izvozno usmeritvijo. TOZD Jurjevica bo s proizvodnjo tehničnih tkanin za Opremo Kočevje razvijala to dejavnost v bodoče tudi za lahko plastificirane tkanine s širokimi možnostmi za izvoz na konvertibilno področje in tudi za domače tržišče.

Z modernizacijo zmogljivosti, oziroma s postopno zamenjavo zastarelih strojev se bo:

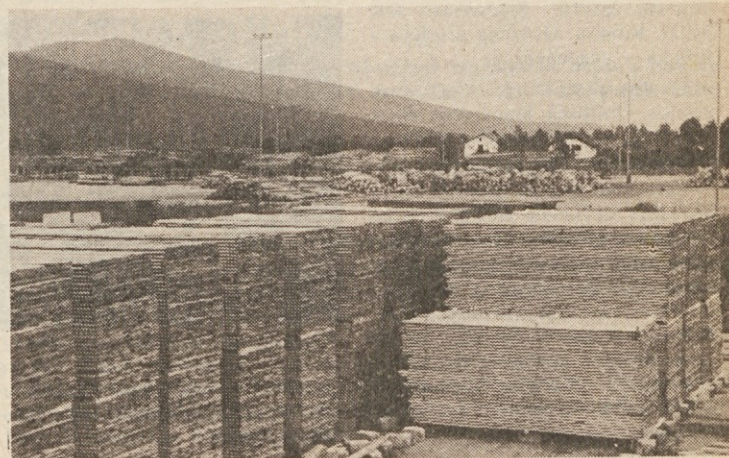
- povečala proizvodnja mikane volnene preje za domače potrebe in za izvoz,
- proizvodnja tkanin in odev bo preusmerjena predvsem v dobro kvaliteto in delno za nadaljnjo obdelavo v reproceloti, s čimer bo dana še večja možnost za predelavo domačih surovin in plasiranje končnih izdelkov na tujih tržiščih, kjer je moda vedno bolj naklonjena tkaninam iz mikane preje.

Proizvodni program temelji na letni proizvodnji:

- 376 ton mikane preje
- 225.000 m² volnenih tkanin
- 1.060.000 m² tehničnih tkanin in 55.000 kom volnenih odev.

V TOZD Tekstilna tovarna v Jurjevici bo razvojni program usmerjen v izdelavo visoko kvalitetnih mikanih prej za domače in tuje potrebe ter izdelavo predvsem mikanih tkanin za ženske obleke, kostime in plašče visoke kvalitete in mode, izdelane predvsem iz volne in mešanice. Investicije so predvidene v novo tehnologijo in modernizacijo predilnice, tako, da se bo v predilnici povečala količina v letu 1985 iz 1981 na 350.000 kg iz 200.000 kg. TOZD Predvideva močno povečanje izvoza in to v letu 1985 kar za 3 krat več kot v letu 1980.

Tone Boje

Letošnja praznovanja, proslave in prireditve

Proslave in praznovanja v letu 1985 bodo potekala v znamenju 40-letnice osvoboditve, kar bomo še tesneje povezovali z že tradicionalnimi proslavami in prireditvami ob dnevu OF, prvem maju, dnevu samoupravljalcev, dnevu borca, dnevu JLA, dnevu vstaje, dnevu republike, dnevu zmage, ob občinskem prazniku, krajevnih praznikih ter praznikih delovnih organizacij, družbenih organizacij in društev. Proslave in praznovanja bodo potekala tudi v znamenju mednarodnega leta mladine in svetovnega leta glasbe.

Tudi v letu 1985 bomo pri izvedbi proslav in praznovanj upoštevali dane ekonomske razmere. Pripravili jih bomo brez večjih nepotrebnih stroškov, vendar na dostojni kulturni ravni. Na vseh prireditvah naj se manifestira predvsem domača amaterska kulturna dejavnost.

A. Osrednja občinska praznovanja, proslave in prireditve

26. marec: Praznik občine Ribnica — obletnica borbe v Jelenovem žlebu. Osnovni nosilec: Odbor za pripravo praznovanj občinskega praznika pri SO Ribnica. Odbor izdela poseben program, v katerega bo vključil tudi tekmovanje v likovni in pisni obliki učencev osnovnih šol na temo »svoboda«. V program se vključijo tudi orientacijski pohodi, oziroma pohodi po partizanski transversali v smeri: Ribnica — Makoše; Ribnica — Črni vrh — Mala gora — Sv. Ana — Grmadi; Sodražica — Loški potok — Travnica gora — Jelenov žleb — Ogenjca.

27. april: dan ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije. Osnovni nosilec: Predsedstvo OK SZDL Ribnica. Tradicionalna proslava v Ribnici, podelitev srebrnih priznanj OF, drugih priznanj in odlikovanj.

1. maj: Praznik dela. Osnovni nosilec: Občinski sindikalni svet Ribnica. Delavsko zborovanje na Travnici gori. Občinski sindikalni svet pripravi poseben program.

1. ali 8. september: Tradicionalni ribniški semenj. Osnovni nosilec: KO za razvoj turizma, oziroma odbor za pripravo ribniškega semnja.

29. november: dan republike. Osnovni nosilec: Predsedstvo OK SZDL Ribnica. Osrednja proslava v Ribnici — akademija.

22. december: dan JLA. Osnovni nosilec: Občinska konferenca zveze rezervnih vojaških starešin Ribnica. Osrednja akademija v Ribnici.

Vsi nosilci proslav, praznovanj in prireditev so dolžni, da 30 dni pred proslavo, praznovanjem oziroma prireditvijo pripravijo osnutek programa in ga posredujejo Komisiji za proslave, praznovanja in prireditve pri Kulturni skupnosti Ribnica. Ta bo vsem nosilecem pomagala pri sestavi dokončnega programa, ki mora izražati smisel dogodka, ki se ga praznuje.

B. Druga praznovanja, proslave in prireditve

8. februar: Slovenski kulturni praznik. Od proglasa slovenskega kulturnega praznika poteka 40 let. Tedaj je bila v Loškem potoku svečana akademija. Slovesnost za kulturni praznik naj bo obeležena ob 40-letnici po vseh šolah s slavnostno akademijo. Glavni nosilec proslav naj bi bila Kulturna skupnost z vsemi šolami ter organizacijami s kulturnega področja.

8. marec: Dan žena. Obeležbo dneva žena je pripraviti po vseh krajevnih skupnostih. Glavni nosilec prireditev in obeležbe je Svet za družbeno ekonomske odnose in politični položaj žensk pri OK SZDL Ribnica. V ta namen naj se pripravi o položaju žensk predavanja in druge aktivnosti.

V aprilu: Organizacija sprejema štafete mladosti in sprejem kurirčeve pošte. Glavni nosilec je OK ZSMS Ribnica v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine ter šolami in organizacijami.

20. april: dan ZKJ. Glavni nosilec OK ZKS Ribnica.

27. april: Ustanovitev OF. Po vseh krajevnih središčih se pripravi krajevne proslave ter pomembnega jubileja, podeli se spominske znake OF, po razpisih in predlogih organizacij v občini. Osnovni nosilec OK SZDL Ribnica ob sodelovanju Sveta za ohranjanje tradicij NOB, Odbor OF Barje — Kolpa ter druge DPO.

1. maj: Praznik dela. Delovni kolektivi v dneh pred 1. majem skličejo slavnostne seje samoupravnih organov. Sindikalne organizacije organizirajo delavska zborovanja, priredijo kolektivne izlete v naravo, organizirajo sindikalne športne igre, mladina zakuri kresove itd. Glavni nosilec OS zveze sindikatov Ribnica ob sodelovanju Kluba samoupravljalcev, OK ZSMS ter drugih DPO.

5. maj: Krajevni praznik Ribnice.

Ob 40-letnici osvoboditve Ribnice se pripravi politično zborovanje ter slavnostno sejo KS Ribnica. Športna društva organizirajo tek po ulicah Ribnice, pripravijo športna tekmovanja. Povabiti je tudi delegacije borcev, katerih brigade so vkorakale v Ribnico ali tedaj obšle Ribnico. Glavni nosilec je krajevna skupnost Ribnica ob sodelovanju vseh DPO, društev in šol.

9. maj: Dan zmage. 9. maja se udeležijo športne organizacije pohoda »Ob žici okupirane Ljubljane«, kjer bo verjetno tudi večje zborovanje. Osnovni nosilec OK ZSMS Ribnica.

13. maj: 13. maja se obeleži prvi spopad Italijanov in pripadnikov organizacije »Tiger« v Mali gori. Glavni nosilec: KO ZZB NOV Ribnica, LD Ribnica. Proslavi se tudi obletnica državne varnosti. Postaja milice Ribnica pripravi srečanje pripadnikov državne varnosti Sodelujejo tudi druge DPO.

15. maj: Organizacija tekmovanja za najhitrejšega pionirja v krosu v Sodražici.

25. maj: dan mladosti. Proslave v vseh krajevnih skupnostih. Organizira se srečanje z borci organizatorji upora in se tako pogloblja oživljanje in ohranjanje partizanskih tradicij. Še posebej naj se pripravi slavnostna seja KS Sodražica. Glavni nosilec OK ZSMS, KO SOZD Sodražica ter druga društva in organizacije.

4. julij: dan borca. Obeležja, spomenike in grobišča obiščejo člani Zveze borcev ter predstavniki pokroviteljev podpisnikov samoupravnega sporazuma za negovanje in vzdrževanje teh spomenikov. Prirejeno bo srečanje borcev na Travnici gori in Grmadi. Obisk bolnih borcev. Osnovni nosilec: OO ZZB NOV Ribnica.

22. julij: dan vstaje slovenskega naroda. Akademije v vseh krajevnih skupnostih, poudarek na pomenu vstaje slovenskega ljudstva, še posebej pa formiranja 1. Ribniške čete na

Travnici gori. Priporoča se pohod mladine na Travnico goro »POD VELB«, kjer bi organizirali eno ali dva dnevno taborjenje skupaj s pripadniki TO. Glavni nosilec: OO ZZB NOV Ribnica in KO ZZB NOV v sodelovanju z OK ZSMS ter drugih DPO.

31. julij: Krajevni praznik Loškega potoka. V spomin na teror v roški ofenzivi po dolini Loškega potoka in žrtve, ki so padle v Sodolu, Martalozu, pri Belih vodah ter Ogenci bo organizirana svečana seja skupščine krajevnih skupnosti Loški potok ter DPO. Delegacije bodo položile k spomenikom in obeležjem vence. Osnovni nosilec: KK SZDL Loški potok in skupščina krajevnih skupnosti ter DPO.

10. september: Krajevni praznik Dolenje vasi. Velika zmaga partizanskih enot v Grčaricah — uničenje plave garde, kapitulacija italijanske vojske in osvoboditev Dolenje vasi bo obeležena z zborovanjem Dolenjevasčanov in krajanov krajevnih skupnosti s svečano akademijo. Krajevna skupnost določi kraj svečane akademije. Glavni nosilec: Skupščina in svet krajevnih skupnosti Dolenja vas in DPO.

29. september: dan pionirjev. Svečan sprejem pionirjev v pionirsko organizacijo. Glavni nosilec so osnovne šole z vodstvi pionirskih organizacij.

7. oktober: dan topništva. Kot nosilec tradicij artiljerijske brigade, ki je delovala na našem območju, je zadolžen Garnizon JLA Ribnica za izvedbo proslave, to je slavnostni zbor pripadnikov JLA Garnizona Ribnica, pripadnikov artiljerijske brigade. Glavni nosilec: Garnizon JLA Ribnica.

1. november: dan mrtvih. Komemorativne svečanosti v vseh krajevnih skupnostih, polaganje vencev. Osnovni nosilec: krajevnice konference SZDL ter vse DPO, šole in kulturne skupnosti.

29. november: dan republike. V vseh krajevnih skupnostih bodo svečane akademije, poudarek na prvem letu svobode in prvem letu praznovanja dneva republike. Glavni nosilci so: KK SZDL ob pomoči vseh organizacij, šol, KUD, mladine, vojske itd.

22. december: dan JLA. Svečane akademije v počastitev Dneva JLA v vseh KS. Glavni nosilec priprav je OK ZRVS Ribnica ob pomoči DPO, šolske mladine in pripadnikov JLA.

25. do 30. december: Praznovanje dedka Mraza. Priprava prireditev za otroke v vseh KS. Osnovni nosilec: Zveza društev prijateljev mladine ob pomoči DPO in delovnih organizacij.

V programu niso zajete vse proslave, praznovanja, prireditve, ki jih bodo izvajale delovne organizacije, družbenopolitične organizacije, druge družbene organizacije in društva, prilagajale pa jih bodo osnovnemu programu praznovanj, proslav in prireditev v občini v letu 1985.

KO za proslave in praznovanja pri P OK SZDL Ribnica

Praznovanje, kakršnega v Ribnici dolgo ni bilo in tudi v prihodnje jih bo malo — september 1982, 900-letnica Ribnice. Nekaj tisoč občanov in gostov se zgrinja v letno gledališče v gradu na zaključno zborovanje in odprtje Parka kulturnikov. Na zborovanju je govoril član predsedstva SRS France Popit.

O kadrovski politiki, ki je ni

Na decembrski skupščini smo obravnavali poročilo o uresničevanju Družbenega dogovora o kadrovski politiki v naši občini in ga zaradi perečih problemov na tem področju sprejeli v osnutku. Razprava v vseh sredinah naj bi izoblikovala predloge in ukrepe za preseganje stanja. Navado imamo, da po zaključku razprave zapišemo, kako je ta bila široka, poglobljena in demokratična, čeprav je žal to večkrat sicer lepa, a že preveč izguljena fraza. In kakšna je bila naša? Do sedaj vse prej kot široka in poglobljena. Strnemo jo lahko le z javno tribuno ali okroglo mizo, ki jo je organizirala OK ZSMS (dvakrat, ker tretjič ni bilo udeležbe), kar je glede na naravo vprašanj razumljivo, z veliko pomanjkljivostjo, saj so se je »pozabili« udeležiti skoraj vsi vabljeni kadrovski delavci OZD in smo se lahko o tej problematiki pogovarjali več ali manj isti funkcionarji nekaterih DPO, skupščine občine in Skupnosti za zaposlovanje z niti ne preveč radovednim in zaskrbljenim mladinskim avditorijem.

In kje so ostali pozabljeni, bo ostalo za enkrat neznano, vemo le to, da se kljub dopoldanskemu času v vsej svoji odgovornosti do svojih bodočih mladih kadrov razprave niso udeležili, mogoče iz strahu, ker jim nimajo ali ne znajo kaj povedati, ali pa jih tare »preobremenjenost in zato prezaposlenost« s pripravami za izdelavo srednjeročnih, mogoče celo dolgoročnih načrtov potreb in razvoja kadrov. Bodi kakorkoli že, stanje na tem področju je približno tako:

Pred dobrima dvema letoma smo sprejeli Družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v občini Ribnica, ki je podpisnike zavezoval, da v šestih mesecih po podpisu uskladijo svoje samoupravne splošne akte z določili dogovora, predvsem pa smo se s tem zavezali, da ga bomo začeli uresničevati v praksi. S tem so bili dani vsi pogoji za poenotenje in usklajevanje nalog kadrovske politike pri vseh družbenih subjektih na vseh nivojih. Nalogo spremljanja uresničevanja družbenega dogovora je dobil odbor, ki pa se še ni konstituiral.

Pomenu ustrezne in načrtne kadrovske politike daje posebno mesto tudi Zakon o sistemu družbenega planiranja in družbenem planu SRS, kjer je moč ugotoviti, da je vsakršno planiranje brez predhodne analize kadrovskega potenciala in izdelanih kadrovskih planov dokaj na trhljih temeljih. Da se resnično zavedamo pomena kadrovske politike v širšem prostoru, pričajo tudi razprave tako CK ZKS, predsedstva CK ZKJ in skupščine SRS. Žal je z družbenimi dogovori in Samoupravnimi sporazumi večkrat navada, da jih sprejemamo, potem pa ti ostanejo pozabljeni v predalih in tako smo storili tudi z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v naši občini. Zaradi tega razloga in da ne bi s sprejetjem poročila pozabili na številne nerešene naloge na tem področju ter tudi zato, ker poročilo predvsem prikazuje stanje, ne nakazuje pa potrebnih rešitev, smo utemljili sprejem poročila v osnutku. Stanje je pač tako, da imamo vse pogoje za enotno in usklajeno kadrovsko politiko končno urejeno tudi z dogovorom, žal pa nam to dejstvo še ne pomeni možnosti, da to pomembno področje dejansko postane sestavni del samoupravnega odločanja, pa čeprav trdimo, da smo ustrezno uskladjili naše samoupravne akte z dogovorom na vseh nivojih, ali povedano preprosteje, s tem smo napravili družbeni dogovor neposredno uporabljen v praksi. Koliko je v tem resnice, se ne bi spuščal, dejstvo pa je, da je učinkovitost izvajanja kadrovske politike odvisna tudi in predvsem od tega, kaj in kako imamo vse to opredeljeno v samoupravnih aktih, saj vemo, da so ljudje na tem področju vse bolj osveščeni, če le ne gremo v postopkih mimo njih. Ker je večkrat tako, zato ugotavljamo neskladje med dogovorjeno kadrovsko politiko opredeljeno v raznih dokumentih od resolucije in družbenega dogovora na eni strani in njenim uresničevanjem v vsakodnevni praksi. Tega pa nam ne zmanjka tudi pri nas, saj se o kadrih vse prevečkrat odloča v ozkih zaprtih krogih posameznikov, kadrujemo čez noč in skozi zadnja vrata, veliko je familijarnosti po načelu ti meni, jaz tebi ipd.

Stanje organiziranosti služb, ki se ukvarjajo s kadri, je v naši skupnosti vse prej kot vzpodbudno, tako v organizacijskem smislu kot tudi strokovno, saj to visoko strokovno delo opravljajo delavci zelo različnih poklicev, med njimi pa skoraj ne poznamo nikakršnega dodatnega izobraževanja in usposabljanja. V tem pogledu tudi občinska kadrovska služba ni v veliko boljšem položaju, saj se bo morala še v marsičem izpopolniti in seveda tehnološko opremiti.

O planiranju kadrovskih potreb je bilo že v začetku nekaj rečenega, ugotavljamo pa, da nismo pri tem kaj dlje od slabih in večkrat nerealnih letnih planov zaposlovanja, medtem ko so srednjeročni ali dolgoročni kadrovski plani prej izjema kot pravilo, čeprav vemo, da je vsakršno planiranje brez kadrov lahko zelo vprašljivo.

Še pred nekaj leti smo osnovno socialistično vrednoto, delo, razvrednotili s parolo: »Če se ne boš učil, boš šel pa delat«. Danes se pri usmerjanju mladih srečujemo z odločitvami takojšnje vključitve v proizvodnjo po končani osnovni šoli tudi zaradi trenutnih potreb združenega dela, ki v tej sili intenzivno zaposluje veliko nekvalificirane delovne sile. In tako prihajamo v drugo skrajnost razvrednotenja stroke in izobrazbe, češ kaj se bom učil, če lahko brez tega takoj dokaj dobro zaslužim. Dolgoročno je ta sedaj dokaj cenena naložba zelo vprašljiva, saj nestrokovni kadri ne bodo kos nujnim tehnološkim spremembam v naši

proizvodnji, če hočemo vsaj delno v tem slediti svetu. Ker izobraževanja ne stimuliramo dovolj, imamo tudi zelo majhen odziv v različnih oblikah izobraževanja iz dela ali ob delu.

Štipendiranje je eden najpomembnejših elementov, če ne najpomembnejši, načrtnega izobraževanja in pridobivanja kadrov in s tem realizacije kadrovskih načrtov. Čeprav glede na število zaposlenih veliko štipendiramo tako preko kadrovskih štipendij kot tudi preko štipendij iz združenih sredstev, kar je sicer zelo pohvalno, pa je zelo zaskrbljujoča struktura štipendistov, predvsem iz združenih sredstev, kjer veliko štipendiramo poklice, za katere bo težko najti ustrezno zaposlitev. Ker štipendiramo nenačrtno in vse, se nam to že danes kaže v bolečih problemih zaposlovanja in brezposelnosti. Stanje strukture štipendij pa ne kaže k izboljšanju.

Brezposelnost oziroma težave z zaposlovanjem, predvsem mladih, saj je med iskanci zaposlitve kar 50% mlajših od 26 let, nas uvršča v sam vrh v regiji, saj imamo glede na število prebivalcev največji procent relativne brezposelnosti. Kljub temu, da naše združeno delo izkazuje precej večje potrebe po delavcih kot pa je priliv, se brezposelnost ne zmanjšuje in to predvsem zaradi strukturnega neskladja med potrebami in dejansko izobrazbo iskalcev zaposlitve. To neskladje je najbolj očitno pri priučenih delavcih in delavcih z višjo in visoko strokovno izobrazbo, kar zopet sili OZD, da zaposlujejo več nekvalificiranih delavcev, kar še zmanjšuje že tako skromno strokovno raven zaposlenih. Vse to pa nam lahko služi kot dokaz, da v našem planiranju, usmerjanju in štipendiranju kadrov vlada vse prej kot red.

Ker so v tem času v polnem razmahu priprave na volitve, še beseda o določitih družbenega dogovora, ki govori o kadrovanju za najodgovornejše funkcije in naloge. »Sezona« zanje pa je tu. V tej prisposobi pa je vendarle precej resnice, saj smo še daleč od tega, da bi imeli dovolj velike in ustrezno usposobljene skupine evidentiranih kadrov, ki bi bili v vsakem trenutku sposobni sprejeti opravljanje najodgovornejših funkcij v družbi, kar bi bil tudi pravi sistem stalnih priprav na volitve. Ker pa temu ni tako, se stvari lotevamo bolj ali manj »sezonsko«.

Zaradi vseh teh problemov, ki se pojavljajo pri uresničevanju družbenega dogovora, je skupščina zadolžila Komite za družbene dejavnosti, da po končani razpravi med nosilci kadrovske politike v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah zbere in pripravi predloge in ukrepe za reševanje sedanjega neurejenega stanja in o tem poroča skupščini že v I. četrtletju.

Za sedaj lahko samo ponovimo predloge, ki smo jih podali ob razlagi poročila v upanju, da ne bo ob tem ostalo:

— Nujno je začeti dosledno uresničevati sprejeti družbeni dogovor o kadrovski politiki v naši občini.

— Konstituirati in aktivirati moramo odbor za spremljanje uresničevanja družbenega dogovora.

— Okrepiti kadrovske službe, vendar ne v smislu povečanja zaposlenih, pač pa zagotoviti višjo strokovno raven, predvsem s stalnim, dopolnilnim izobraževanjem.

— Usposobiti kadrovske službe, vključno z občinsko, za izdelavo ustreznih kadrovskih planov tako letnih kot tudi srednjeročnih in dolgoročnih.

— Pri podeljevanju štipendij iz združenih sredstev bo nujno v bodoče poleg socialnega vidika upoštevati tudi kadrovski vidik z ustreznim usmerjanjem.

— S skupnostjo za zaposlovanje ter OZD doseči dogovor o financiranju programa prekvalifikacij.

— Prek poslovnih organov v bodoče zagotoviti udeležbo kadrovskih delavcev na posvetih in razpravah, na katerih se obravnava problematika kadrovanja, saj nam dosedanja praksa kaže, da se le-teh v največji možni meri izogibajo.

To verjetno je nekaj, gotovo pa ni vse, kar bi pripomoglo k novi kvaliteti uresničevanja kadrovske politike pri nas. Mogoče bo sestavek vendarle še koga vzdramil iz prijetnega zimskega drežja.

JANEZ MIHELIC

Socialnovarstvene pravice po novem

Dostikrat se občani jezijo, ko tekajo od vrat do vrat in vlagajo prošnje za razne oblike socialnovarstvenih pravic kot so npr. denarne pomoči otrokom (otroški dodatek), štipendije, subvencije stanarin itd. Razburjajo se tudi, češ da marsikateri naš krajan neupravičeno prejema družbeno pomoč, oz. več pomoči hkrati, tako da je v boljšem materialnem položaju kot nekdo, ki si le s svojim delom zagotavlja socialno varnost.

Te in še nekatere druge okoliščine (veliko število pravilnikov, različni cenzusi) so pogojevale izoblikovanje in sprejem skupnega samoupravnega splošnega akta samoupravnih interesnih skupnosti s področja socialne politike (otroško varstvo, socialno skrbstvo, zaposlovanje, stanovanjska skupnost, zdravstvena in izobraževalna skupnost), da v vseh SIS enotno ureja socialnovarstvene pravice, na podlagi enotnih načel, osnov, meril in postopkov. To je Samoupravni sporazum o uresničevanju socialno varstvenih pravic, ki so ga sprejele skupščine samoupravnih interesnih skupnosti na področju socialnega varstva v letu 1984 (Ur. l. SRS št. 26/84) in velja od 1. 5. 1985 dalje. Temeljno načelo socialne politike, opredeljeno v tem SaS je, da delavci, drugi delovni ljudje in občani zagotavljajo socialno varnost sebi in svoji družini predvsem s svojim delom. Kadar izjemno ni mogoče zagotoviti socialne varnosti z delom, se leta zagotavlja v samoupravnih interesnih skupnostih po osnovah, merilih in postopkih, določenih v tem samoupravnem sporazumu. Podlaga za ugotavljanje upravičenosti do posamezne socialnovarstvene pravice je dogovorjena raven socialne varnosti, ki je izražena v % od povprečnega mesečnega čistega OD na zaposlenega v SR Sloveniji v minulem letu. Kdor s svojimi dohodki in prejemki ne dosega te ravni, je upravičen do socialnovarstvene pomoči in sicer po naslednjem vrstnem redu:

1. varstveni dodatek k pokojnini
2. denarna pomoč za brezposelnost
3. delna nadomestitev stanarine
4. štipendija iz združenih sredstev
5. razlika h kadrovske štipendiji
6. družbena pomoč otrokom
7. začasna denarna pomoč
8. rejnina
9. denarna pomoč kot dopolnilni vir preživljanja
10. denarna pomoč kot edini vir preživljanja
11. plačilo, oziroma doplačilo oskrbe na domu
12. enkratna denarna pomoč
13. plačilo, oziroma doplačilo oskrbnih stroškov v socialnem zavodu oziroma organizaciji za usposabljanje

14. plačilo, oziroma doplačilo oskrbnih stroškov v tuji družini

15. druge socialnovarstvene pomoči.

Med dohodke in prejemke se praviloma štejejo vsi dohodki in prejemki občana in njegove družine ter vse že prej navedene socialnovarstvene pomoči, ki jih občan že prejema.

Po tem SaS se določajo tudi prispevki zavezanec za oskrbnine v vrtcih, zavodih za usposabljanje in socialnih zavodih.

Socialnovarstvena pomoč se izplačuje po praviloma v funkcionalni obliki, ko je občan deležen organizirane oskrbe v ustrezni socialnovarstveni organizaciji, v denarni obliki pa le izjemno.

Glede vlaganja zahtevkov pa sporazum določa, da vlagajo delavci zahtevke za uveljavitev socialnovarstvenih pravic v svoji organizaciji združenega dela, drugi delovni ljudje in občani pa v krajevni skupnosti, kjer imajo stalno prebivališče, ali strokovni službi udeleženec tega sporazuma.

Zahtevki se vlagajo na obrazcih. Za vlogo se uporablja obrazec z naslovom »Vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic«, ki nosi oznako SNP-1 in oznako Državne založbe: Obr. 8.40. Obrazec SNP-1 je pripravljen tako, da zajema tiste podatke o družinskih članih, o dohodkih in prejemkih družine ter o socialnih razmerah družine, ki omogočajo odločanje o upravičenosti do določene vrste socialnovarstvene pomoči v skladu z določbami sporazuma.

Obrazec za vlogo je enoten za vso Slovenijo in se uporablja za uveljavljanje vseh prej navedenih socialnovarstvenih pravic, razen za: varstveni dodatek h pokojnini, za uveljavljanje pravic po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb in za enkratne denarne pomoči v socialnem skrbstvu. Za določitev

prispevka staršev k oskrbnim stroškom v vzgojnovarstvenih organizacijah se uporabljajo podatki iz obrazca SPN-1 le v primerih, ko starši uveljavljajo za otroka otroški dodatek, za predšolske otroke, ki otroškega varstva ne prejemajo, sporočajo starši vzgojnovarstveni organizaciji podatke o dohodkih in prejemkih družine in o številu družinskih članov na obrazcih oziroma na način, ki ga določi skupnost otroškega varstva, ali vzgojnovarstvena organizacija.

Obrazec SPN-1 je že v prodaji in vsi občani, ki na novo uveljavljajo pravico do pomoči, vlagajo zahtevek na tem obrazcu. Prav tako bodo nov obrazec izpolnili vsi občani, ki so dolžni za nadaljevanje pravice do denarne pomoči za brezposelnost, delne nadomestitve stanarine, otroškega dodatka, sporočiti do 28. 2. 1985 dohodke družine v letu 1984.

Za spremembo podatkov, ki bodo nastali po vložitvi obrazca SPN-1, bo pripravljen nov obrazec SPN-2A, ki bo zamenjal SP-2 (obr. 8.70) in bo v prodaji v začetku februarja 1985.

Občan z enim obrazcem uveljavlja sočasno pravico do ene ali več pomoči. Le za uveljavljanje pravice do štipendije iz združenih sredstev ali razlike h kadrovske štipendiji izpolni učeneč, ali študent, ki je v tem primeru vlagatelj, posebej OBRAZEC SPN-1.

Za vse vrste socialnih pomoči v eni družini vloga zahtevek praviloma isti roditelj. Npr. za vse otroke, ki živijo s starši v skupnem gospodinjstvu, vloga zahtevek za družbeno pomoč otrokom samo en roditelj (oče ali mati). Za otroke razvezanih staršev naj vloga načeloma, da vloga zahtevek za družbeno pomoč tisti od staršev, pri katerem otrok živi. Izjeme od teh načel so lahko samo v upravičenih primerih, ki jih občani posebej utemeljijo.

Obrazec SPN-1 so dolžni občani izpolniti natančno in popolno, vendar v primeru, ko tega ne morejo storiti sami, jim je pri izpolnjevanju dolžna pomagati organizacija združenega dela, krajevna skupnost ali strokovna služba (31. člen). Pri izpolnjevanju obrazca se občani poslužujejo navodil, ki so v pripogibu vsakega obrazca.

Občan odgovarja za resničnost podatkov, ki jih je navedel v obrazcu (32. člen). V obrazcu občan s podpisom pod zahtevkom potrjuje, da navaja točne podatke, da se zaveda odgovornosti za netočne podatke ter da bo sproti sporočal vse spremembe navedenih podatkov. Prav tako se zavezuje, da bo povrnil neupravičeno pridobljene premoženjske koristi.

Odločilno vlogo pri ugotavljanju upravičenosti do pomoči pa bodo imela mnenja o socialnih razmerah prosilca, ki so jih dolžne posredovati Krajevne skupnosti in DO. Sokrajani in sodelavci nenazadnje tudi najbolj poznajo socialne razmere občana, poleg tega pa tudi vsi združujejo sredstva za te namene, zato ni vseeno, kdo prejema take pomoči.

Krajevne skupnosti in DO so prejele obširna navodila v zvezi z novim SaS o uveljavljanju socialnovarstvenih pravic, zato se občani za pomoč in informacije lahko obračajo na le-te, poleg tega pa tudi na Skupne strokovne službe SIS, ki opravljajo dela enotne skupne evidence prejemnikov socialnovarstvenih pravic.

Strokovna služba SIS

● OBVESTILO

Dom za starejše občane

Izgradnja Doma za starejše občane v Kočevju poteka po predvidenem načrtu. Računamo, da bo objekt vseljiv v oktobru letos. Ob gradnji potekajo tudi vse ostale aktivnosti, ki so neposredno vezane na poslovanje Doma.

Med te aktivnosti štejemo akcijo zbiranja interesentov, oziroma stanovalcev v Domu. Da bi to aktivnost pravočasno zaključili, pozivamo upokoence (vse kategorije) in druge starejše občane iz občin Kočevje in Ribnica, ki želijo stanovati v Domu, da se v roku 30 dni pisno prijavijo na SIS za socialno skrbstvo občine Kočevje oziroma Ribnice. Člani ZB NOV naj svojo prijavo naslovijo na Združenje borcev NOV pristojne občine.

Prijava naj vsebuje (vsaj) naslednje podatke:

- priimek in ime,
- rojstne podatke,
- prebivališče in lastništvo stanovanja (interesenti, ki so že sedaj oskrbovanci v kakšnem domu, naj povedo, kje so v domu),
- zdravstveno stanje (eventuelna nepokretnost),
- želi enoposteljno sobo ali deliti dvoposteljno sobo s prijateljem, prijateljico, zakoncem,
- želi sofinancirati ali na drug način vložiti določena finančna sredstva še pred vselitvijo v dom in pod kakšnimi pogoji,
- kratke podatke o ožjih, oziroma drugih sorodnikih,
- želi prinesiti v dom svoj TV, ali drug aparat,
- druge podatke, katere posameznik smatra za pomembne.

V primeru prevelikega števila interesentov (nad 120), bo posebna komisija določila prioriteten vrstni red sprejema v Dom ob upoštevanju

- (ne)zagotovljenega varstva interesenta,
- (ne)pokretnosti,
- sofinanciranja oziroma sovlaganja,
- stanovanjske razmere,
- ipd.

Na osnovi prijav bodo pristojne službe vzpostavile neposredne stike s posameznim interesentom.

V. d. direktorja
Doma v izgradnji Kočevje
Bruno CIGLIČ

● Kultura v občini

Kaj imamo in kaj bi lahko imeli?

V zadnjem času se izjemno veliko govori in piše o slovenski kulturi, o enotnem slovenskem kulturnem prostoru, o kulturi v najširšem pomenu te besede, o odnosih v naši družbi, o pluralizmu mnenj.

V večini primerov na te pojave gledamo z zadovoljstvom. Pogosto se omenjenih tem lotevajo dokaj črnogledno, sam pa bom poskušal opozoriti na stanje in nakazati možnosti razvoja kulturne dejavnosti v občini po posameznih umetniških področjih.

Začnimo z literaturno knjižnično dejavnostjo. V Ribnici je nekaj mladih, še ne uveljavljenih literatov. V zadnjem času so pripravili nekaj literarnih večerov in se tako predstavili. Ravno na teh večerih smo pričeli razmišljati o izdaji literarnega glasila, v katerem bodo mladi ustvarjalci lahko izpovedali svoj odnos do sveta in razmer, v katerih živimo.

V Ribnici žal še vedno ne moremo kupiti dobre knjige, ker nimamo knjižarne, pa tudi nič ne kaže, da bi jo lahko v kratkem imeli. Če ste pomislili, da si knjige vse pač lahko izposodimo v knjižnici, se motite. Od vsega je

ravno knjižnica v Ribnici najslabše organizirana.

Sredstva za knjižnico se iz Kulturne skupnosti prelivajo prek delavske univerze, ki vsaj do pred kratkim ni imela svoje dejavnosti in je bilo v takih razmerah pravzaprav neizogibno, da so se sredstva, namenjena za knjižnico, uporabljala tudi za vzdrževanje delavske univerze. Tako v preteklih letih zaradi pomanjkanja denarja knjižnica sploh ni nabavljala novih knjig. V Ribnici smo dobili le knjige, katerih nabavo financira republiška Kulturna skupnost, na ta izbor pa ne moremo vplivati.

Problem, ki je morda še večji, pa je,

da v naši knjižnici še nikoli nismo imeli zaposlenega strokovno usposobljenega delavca. Morda bi samo z zaposlitvijo strokovnjaka rešili cel kup problemov, kajti z večjo strokovno usposobljenostjo je pogojena tudi večja osebna odgovornost. Človek do problemov, ki se jih ne zaveda, prav gotovo ne čuti odgovornosti. Naj na- štejem samo nekaj dejavnosti, ki bi jih ribniška knjižnica z zaposlitvijo, knjižničarja lahko opravljala:

Večja skrb za nabavo knjig, bolje organizirana izposoja, morda izposoja v posameznih delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, priprava knjižnih razstav, pravljičnih ur, literarnih večerov itd.

Gotovo pa nisem našel vseh možnosti. Ne najbolj primerna pa je tudi lokacija knjižnice v domu J.L.A. In knjiga je po obliki sporočila najbližja širšemu krogu ljudi.

Glasbeno področje je tisto, na katerem je amaterska dejavnost v Rib-

nici najbolj množična, pa tudi najkvalitetnejša. V občini imamo lepo število različnih razvitih pevskih skupin. Največja težava skupin je njihova premajhna povezanost, ki jo bomo morali odpraviti z delovanjem odbora za glasbeno dejavnost, katerega smo pred kratkim ustanovili. Na instrumentalnem področju imamo veliko različnih oblik dejavnosti. Njihov temelj je, ali pa bi vsaj morala biti glasbena šola kot izobraževalna ustanova. Domala vsi glasbeniki, ki delajo pri ribniški godbi na pihala, v mladinskih ansamblih, katerih število je v zadnjem času močno upadlo, ali pa kot kantavtorji, so si vsaj začetne instrumentalne izkušnje pridobili v ribniški glasbeni šoli. Izjema so le tamburashi iz Sodražice.

Ob vseh teh, ki aktivno delujejo in nastopajo, pa imamo veliko takih, nekdanjih učencev ribniške glasbene šole, ki so v času šolanja zelo dobro obvladali posamezne instrumente, po končanem šolanju pa so ostali prepuščeni sami sebi. Nihče jih ni povezal, usmerjal, izkoristil njihovega znanja v širšo družbeno korist. Zelo redki učenci šole so študij nadaljevali na srednji glasbeni šoli, toda tudi tisti, ki so šolanje nadaljevali in bi lahko vzgajali nove kadre glasbenikov v Ribnici, so si poiskali delo na glasbenih šolah izven Ribnice. Večkrat smo lahko slišali za nesoglasja med njimi in vodstvom ribniške glasbene šole in prevladal je vtis, da vodstvo ne želi mladih kadrov in novih metod dela, kar potrjujejo tudi mnoge neustrezne kadrovske rešitve. Vse to prav gotovo ni sprejemljivo spričo dejstva, da bi si šola pri tako množičnem vpisu, kot ga ima, potrebne kadre vsaj delno zagotovila med lastnimi učenci.

Vsakoletni koncert, ki ga šola pripravi ob koncu šolskega leta, in nastopi, ki jih pripravijo za radio, so tudi po mnenju strokovnih delavcev kvalitetni, zato je škoda, da posebno zaključnega koncerta ne sliši več poslušalcev, posebno spričo dejstva, da se repertoar šole za različne proslave, ki ga posluša veliko ljudi, že nekaj let ni bistveno spremenil. Prav glasbena šola bi morala dajati pobude za organizacijo gostovanjskih koncertov glasbenih skupin in posameznih mojstrov, za organizacijo obiska glasbenih prireditev drugod in nasploh za pestrejšo dejavnost na glasbenem področju. Spričo vsega omenjenega je jasno, da je glasbena šola v Ribnici zaprtá v preveč ozek krog izobraževalnovzgojne dejavnosti, ki ga spričo premajhne povezanosti z domačim okoljem v zavesti občanov nima takega mesta, kot bi si ga nedvomno zaslužila in bi ga morala imeti.

Po vseh teh ugotovitvah sem dolžan omeniti tudi, da gre prav ravnatelju glasbene šole zasluga, da to šolo v Ribnici sploh imamo, da pa to ne izključuje potrebe, da jasno povemo, kaj od te šole danes pričakujemo.

O drugih kulturnih dejavnostih v občini, likovnem snovanju, gledaliških prizadevanjih ipd. pa v naslednji številki.

P. L.

Stane Kljun

● SPORAZUMU NA ROB

Vsi skupaj za našo godbo

Deset let mineva, kar je Ribniška pihalna godba pod vodstvom Ladislava Moke ponovno oživela. Z veliko zagnanostjo so godbeniki tedaj sklenili nadaljevati več desetletno tradicijo. Po začetnem navdušenju pa je prišel čas zastoja, spoznanj, navzkrižij. Deset let je doba, ki v današnjem času prinaša velike spremembe. Tudi godba je izgubljala člane, dosegla določeno kvaliteto in pri tem obstala. Ostala je peščica navdušenih, vedno hvaležen objekt kritike.

Ne gre zapostavljati uspehov v tem obdobju. Priznanje občine, Plaketa Jelenov žleb, čez tristo nastopov v občini in drugje, vse to izkazuje godbo kot pomembnega soustvarjalca v kulturnem življenju. Ostaja pa vendarle dejstvo, da vidnejšega napredka na tem področju zadnje čase ni.

Pri razčlenitvi vzrokov za tako stanje se je pokazalo, da je potrebno rešiti predvsem kadrovsko vprašanje in zagotoviti primerno financiranje. Prvi korak v tej smeri je Samoupravni sporazum za zagotavljanje pogojev in sredstev za delovne Ribniške pihalne godbe, ki je bil v začetku letošnjega leta predložen v podpis oziroma sprejem delovnim ljudem in občanom.

Glede pridobivanja novih članov godbe je za nadaljnji kvaliteten vzpon rešitev edino v tesnejšem povezovanju z glasbeno šolo, ki bi pritegnila v svoj program dovolj učencev z ambicijo sodelovanja tudi v Pihalni godbi. V tem trenutku je položaj tak, da število članov godbe, ki se suče okoli 20, ne omogoča vseh nastopov z lastnimi kadri, zato je potrebno iskati pomoč drugje, kar pa predstavlja tudi precejšen strošek. Člani godbe bi morali posvetiti večjo pozornost trenutno reševanju tega vprašanja.

Drugi problem so sredstva. Instrumenti, ki jih ima godba, so pretežno starejši in tudi nekvalitetni, kar vse se odraža v kvaliteti igranja. S povečanjem članstva bi morali povečati tudi fond instrumentov, nekaterih glasov pa sedaj sploh nimamo. Povečujejo se tudi stroški prevoza, notnega materiala, pomoči drugih godbenikov in drugega. Vse te izdatke je godba do sedaj zmogla predvsem s prispevki DO Riko, OŠ Ribnica, VVO Majde Silc, Donita pa morda še koga, vendar pa je izterjava neplačanih storitev, zaostalih plačil po samoupravnem sporazumu in iskanje novega denarja vse preveč obremenjevala posamezne odgovorne člane

godbe in so zato druge naloge ostale vse preveč ob strani.

Možna rešitev iz zagate je omenjeni Samoupravni sporazum, katerega dosledno izvajanje bi se slej ko prej občanom Ribnice obrestovalo. Sporazum predvideva za plačnike prispevkov v višini 20.— din mesečno vsak zaposleni in od 1.000.— do 10.000.— din letno vsaka organizacija oziroma skupnost, ali društvo po lestvici glede na število delavcev, ali članov; igranje godbe je ob kakršnikoli priložnosti zastoj. To je za godbo velika obveznost glede na omenjeno nezadostno število članov, vendar smo jo zavestno sprejeli, vedoč, da je taka obveza lahko tudi pomemben integracijski dejavnik v godbi sami. Izvajanje sporazuma naj bi spremljali 5 članski odbor in tako tudi s te plati deloma razbremenil člane godbe včasih že kar mučnega dela. Godba pa je dolžna najmanj enkrat letno, po potrebi tudi večkrat, podati poročilo o tako zbranih in porabljenih sredstvih.

Menimo, da bi bilo prav glede na različne pogoje gospodarjenja, če bi mesečne prispevke delavcev plačevali resnično delavci sami, s čimer bi se ustvarila tudi zavest o neposrednem podpiranju določene kulturne dejavnosti, odpadlo pa bi tudi glasovanje o vsakokratnem prispevku iz tega, ali onega sklada.

Tistim, ki sporazuma iz takega ali drugega razloga ne bodo podpisali pa bodo vendarle plačevali prispevke po sporazumu, grede vse ugodnosti kakor podpisnikom. S tem je dana možnost vsem posameznikom, manjšim delovnim skupnostim, obrtnikom in drugim, da s svojim prispevkom izkažejo zavest o potrebi obstoja in nadaljnje rasti te kulturne dejavnosti, s katero je ne nazadnje dana možnost številnim občanom, predvsem pa mladini, čimbolj vsestranskega razvoja osebnosti.

Sporazum je napisan po načelu vsak malo, vsi veliko in zavezuje skoraj slehernega v občini. Njegovo dosledno upoštevanje in izpolnjevanje pa bo ponovna potrditev, da godba ni tega, ali onega, takšna ali drugačna, potrditev, da je ribniška.

Z dobro vzgojo zreemo v prihodnost

● Polletje na celodnevni šoli v Loškem potoku

Učitelji in učenci OŠ dr. Antona Debeljaka Loški potok, smo analizirali uresničevanje letnega delovnega načrta šole na dveh januarskih konferencah. Na obeh smo ugotovili tole: Generacijski učni uspeh je v primerjavi z enakim obdobjem v preteklem letu boljši za 0,9%. V polletju preteklega šolskega leta so bili negativno ocenjeni trije učenci (uspeh 97,9%), letos pa 2 učenca (uspeh 98,8%). Število nezadostnih ocen se je zmanjšalo od 7 na 2. Torej imata oba učenca po eno nezadostno, kar daje dobre upe za konec šolskega leta.

V primerjavi med generacijami (primerjava med istimi oddelki) pa kaže, da se je učni uspeh izboljšal za 1,2% in sicer od 97,6 % na 98,8%.

Povprečna ocena na šoli znaša v polletju 3,47, v lanskem polletju iste generacije 3,34, medgeneracijska 3,44.

Obisk pouka je bil kljub številnim bolezenskim težavam zadovoljiv — 97,7%.

Večina nalog letnega delovnega načrta je bila uresničena, ne glede na dejstvo, da smo zaradi izredno nizkih temperatur odšli na počitnice tri dni prej. Manjkajoče dneve bomo v soglasju z občinskim komitejem za družbeno dejavnosti nadomestili vsako prvo soboto od marca do maja.

Veliko pozornosti smo v letošnjem šolskem letu posvečali prenovi učnih programov, saj smo skladno z dinamiko uvajanja novega predmetnika letga pričeli izvajati v 4. in 5. razredu.

Posamezne vzgojnoizobraževalne programe pa že v celoti izvajamo od

lanskega šolskega leta dalje.

Posebno intenzivni so v letošnjem šolskem letu stiki s Pedagoškim inštitutom v Ljubljani, ki nam pomaga pri uvajanju nekaterih novih elementov organizacije dela.

Šolskega zvonca na šoli praktično ne poznamo več. Zanimivejša in korelacijske ure (istočasna povezava med več predmeti) trajajo tudi več kot 45 minut, manj zanimive ure ali ure, ko so učenci utrujeni pa so krajše. Kolikor je glede na okoliščine in programske zahteve sploh mogoče, učitelji posamezne predmetne vsebine medsebojno povezujejo. Delo skupno načrtujejo v okviru notranjih aktivov, ki niso več sestavljeni po posameznih predmetih, ampak po kriteriju vzgojno-izobraževalnih področij (jezikovno-umetnostno družbeno-ekonomsko, naravoslovno-matematično, proizvodno-tehnično, telesnovzgojno-zdravstveno). Učitelji, ki poučujejo na predmetni stopnji (5. — 8. razred), se vključujejo tudi v delo na razredni stopnji — ali neposredno pri vodenju posameznih učnih vsebin, ali posredno, ko razrednemu učitelju pomagajo pri organizaciji vzgojno-izobraževalnega programa.

Še posebno zanimivi so pri nas četrtki. Takrat izvajamo naravoslovne dneve. Tu se učenci neposredno vključujejo v kreiranje učnih vsebin in raziskovalno delo. Pri organizaciji naravoslovnega dne sodelujejo poleg učiteljev in učencev tudi zunanji sode-

lavci, starši otrok, strokovnjaki posameznih področij, delavci v neposredni proizvodnji. Priprava za izvedbo naravoslovnih dni zahteva dolgotrajnejše strokovno delo vseh izvajalcev, vendar so vsi naporji pozabljeni, ko je opravljena praviloma zmeraj bogata žetev.

Če je četrtek dan ustvarjalnega dela, potem je sreda dan neposrednega fizičnega dela. Takrat se učenci vključujejo v delo šolske zadrage, ki je organizirana po principu organizacije združenega dela s 13 tozdi — sekcijami dela. Vsak učenec ima v zadrugi določeno funkcijo in samoupravljanje ni neznanka. Tako spoznava delo in njegovo organizacijo. Teoretična spoznanja, pridobljena pri pouku, so preizkušena v praksi. Učenec pri neposrednem delu spoznava svoje sposobnosti, nagnjenja in želje. Poklicna izbira je ob prestopu na srednje usmerjeno izobraževanje tako lažja in povzroča manj pretresov.

Novost, ki jo prinaša novi predmetnik, je tudi uvedba fakultativnih

predmetov. Vsak učenec lahko dodatno vpiše predmet tistega področja, kjer želi svoje znanje obogatiti. Na šoli imamo organiziranih sedem takšnih predmetov in skoraj vsak učenec se vključuje vsaj v enega.

Fakultativni pouk po posebnem sporazumu vodijo delavci: RIKO — TOZD Mali log, INLES TOZD Loški potok, Ribnica, združena enota Loški potok, GG Kočevje—Ribnica.

Učenci rešujejo različne učne naloge glede na njihove sposobnosti. Vse delo opravijo v času ur samostojnega dela v šoli. Vsak šolski dan se prične z jutranjim samostojnim učenjem, trikrat tedensko pa imamo tudi popoldanske ure učenja. V tem času rešujejo učenci predvsem pismene naloge. Samostojno delo vodi pet do šest učiteljev, ki krožijo po prostorih, kjer poteka delo učencev. Učenci si samostojno izberejo prostor za učenje. Najraje se zadržujejo v knjižnici, na hodniku ali v kotičkih v razredu. Poleg običajnih, standardnih nalog, ki jih poznamo, vse bolj vključujemo nove oblike dela učencev, kjer je njihova kreativnost večja. To so razni seminarji, poizkusi, eksperimentalno delo, raziskovanje, izdelovanje prosojnic, priprava za asistenco učitelju in podobno.

Učenci imajo možnost vključevanja v 17 različnih interesnih dejavnosti, kjer ob svojih hobijih preživljajo

proste ure. Z ustvarjalno igro spoznavajo in razvijajo svoje interese ter se pripravljajo na življenje.

Šolska skupnost, pionirski odred in člani mladinske organizacije nenehno sodelujejo pri snovanju in ocenjevanju vzgojno-izobraževalnega dela. Nobena pomembnejša odločitev na šoli ne more mimo sklepanja na samoupravnih organih učencev.

Veliko zaslug za drugačno razmišljanje in za smelejše delo ima naše družbeno okolje. Odpiranje v družbeno okolje in vključevanje šole v enakopravne družbene tokove še dodatno pospešuje nove usmeritve v šolstvu in pravzaprav omogoča, da šola postaja ena pomembnih stopnic v življenju.

Eden osnovnih motivov, ki si jih zastavljamo v našem delu, je tudi ta, da je potrebno dajati večjo vlogo vzgojnemu delovanju. Temu smo v preteklosti posvečali vse premalo pozornosti v celotnem slovenskem prostoru. Trdimo, da ob dobri vzgoji ne morejo izostajati tudi dobro izobraževalni rezultati in obratno. Toda tudi ob tem vprašanju je še precej nejevernih Tomažev, ki prvenstveno vrednotijo samo izobrazbene smotre. Vendar pa vemo, tako iz zgodovine kot iz vsakodnevnih primerov, da zmanjševanje deleža vzgoje zmanjšuje tudi eksistenčno vrednost družbe.

Učenci in delavci
OŠ dr. Antona Debeljaka

Z novoletne proslave v prostorih že skoraj desetletje začasno ukinjene podružnične šole na Velikih Poljanah. Tod se v kraju zdaj odvija pestro družabno in družbeno politično delovanje krajanov.

Tokrat objavljamo podrobnejše poročilo o lanskoletnem delovanju celodnevne šole v Loškem potoku, ki je ena najbolj organiziranih celodnevnišol v Sloveniji. Poročila o učnih uspehih in nekaterih drugih stvareh iz ostalih dveh osnovnih šol, iz Ribnice in Sodražice, bomo objavili v prihodnji številki Rešeta. Povemo lahko le to, da je skupščina občine na februarjski seji med drugim obravnavala tudi analizo delovanja osnovnih šol v naši občini v preteklem letu (zavod za šolstvo) ter poročilo o delovanju na področju otroškega varstva. Skupščina je dala delavcem na področju vzgoje in izobraževanja in otroškega varstva za prizadevanje in dosežene uspehe kljub skromnim sredstvom vse priznanje. Tudi o tem bomo v prihodnji številki še kaj zapisali (Foto: Toni Marinšek)

Kako zagotoviti topla stanovanja?

Že dalj časa se v občini Ribnica pa ne samo tu, porajajo problemi v zvezi z ogrevanjem družbenih stanovanj. Dejstvo je, da je intenzivna stanovanjska gradnja, tako družbenih, kakor zasebnih stanovanjskih enot v preteklem obdobju v Ribnici omilila stanovanjsko stisko, oziroma odpravila, ob tem pogosto slišimo, da stanovanjskega problema, bolje rečeno pomanjkanja stanovanj v Ribnici ne poznamo.

Gradnja večine družbenih stanovanj je potekala v 70. letih. Ne bi razpravljali o primernosti projektov stanovanjskih blokov za Ribnico, ker je to stvar strokovnih služb ter projektantov, vendar lahko ugotovimo, da problemi v zvezi z ogrevanjem izhajajo predvsem iz neustreznih kotlovnice, ki so razdrobljene in projektirane na tekoča goriva. V 70. letih niti v Jugoslaviji, ne v Ribnici nismo razmišljali o posledicah prekomerne porabe nafte in njenih derivatov, ne o njenem pomanjkanju, še manj pa o že skoraj astronomskih cenah, ki jih nafta in njeni derivati dosegajo na našem trgu danes. Odločitev za tak način ogrevanja se zdi glede na čas, v katerem je bila sprejeta, skoraj razumljiva. Seveda smo sedaj vsi radi pametni in se sprašujemo, kaj so mislili tisti, ki so v tem času odgovarjali za stanovanjsko gradnjo, zdi pa se mi, da v času gradnje nihče ni opozarjal na neustreznost takega načina ogrevanja in dokler so bile cene sprejemljive, o tem nihče niti ni razmišljal. Sicer pa imamo v občini primere, da so tudi zasebniki vgrajevali kurilne naprave na kurilno olje, vendar so jih v večini zamenjali, prehod na trda goriva pa je bil zanje precej enostavnejši in lažji.

Kljub vsem tem težavam danes pa ostane nespremenjeno dejstvo, da so tako delovne organizacije kot delovni ljudje v občini veliko vlagali v stanovanjsko gradnjo.

Stanovanjskega problema v občini ni, pozabljamo pa tudi na to, da je bila cena gradnje m² stanovanja najnižja v Sloveniji, kar je med drugim tudi omogočilo zgraditev tolikšnega fonda stanovanj. Stanovanjski fond, kakršen še pač je, je družbeno bogastvo, ki pa ga vedno ne znamo ceniti. Posebno mlajši občani, ki v Ribnici ne poznajo take stanovanjske stiske, kot v drugih slovenskih mestih, da o večjih jugoslovanskih ne govorimo, verjetno ne znajo prav ceniti napоров, ki jih je družba in ne nazadnje njihovi starejši tovariši na delovnih mestih vlagala za gradnjo stanovanj. V Ribnici je že skoraj pravilo, da mlad človek, ki si ustvarja družino, ali pa še prej, takoj dobi novo stanovanje in to se nam vsem zdi samo po sebi umevno. Toda v vseh sredinah ni tako.

Zavedamo se, da so stanovanja draga ter da je kurjava precejšen strošek za družinski proračun, pa najsi bo to v družbenem, ali zasebnem stanovanju. Vedeti moramo, da tudi v bodoče kurjava ne bo zastoj.

Do določenih sprememb ogrevanja pa tudi v organizaciji bo nedvomno moralo priti. Razumljivo nam mora biti, da čez noč niti tehnično še manj pa finančno nismo sposobni spremeniti načina ogrevanja oziroma izvesti toplifikacijo Ribnice. Toplifikacija

Ribnice bo možna le v nekajletnem obdobju in sicer po posameznih fazah. Veliko več in v krajšem času pa se da napraviti pri organizaciji ogrevanja, kajti kurilni odbori kljub zavzetemu delu in požrtvovalnosti posameznikov verjetno ni najustreznejša oblika za to nalogo. Določeno usmeritev v zvezi s tem je IS SO Ribnica sprejel že v lanskem letu, vendar je v lanskem letu zaradi različnih vzrokov ni uspelo uresničiti.

Ker problem ogrevanja, ali neogrevanja neposredno zadeva kvaliteto življenja delovnih ljudi in občanov ter je pomemben del bivalnega standarda, se bomo morali z njim odločneje spoprijeti. Da bi bili občani pravilno obveščeni o prizadevanjih na tem področju, bomo tudi v prihodnjih številkah Rešeta posvetili več pozornosti. To problematiko naj bi posamezni strokovnjaki obdelali tudi s finančnega in tehnološkega vidika, sproti pa vas bomo tudi seznanjali, do kjer smo v teh prizadevanjih prišli.

Je pa tudi nekaj stanovalcev, žal so med njimi tudi dobro situirani, ki v

zvezi s stanovanji ne poravnava obveznosti do družbe in tudi s tem onemogočajo hitrejše reševanje posameznih problemov, pa ne mislimo tu

samo ogrevanja. Odločili smo se, da bomo v naslednji številki objavili tudi priimke in imena le-teh.

Samoupravna stanovanjska skupnost v tem sestavku ni omenjena, ker bomo problemom samoupravnih skupnosti in njihovi reorganizaciji dali več prostora v eni iz naslednjih števil Rešeta.

Janez Bambič

● PROGRAMSKA SEJA OK SZDL RIBNICA

Pravočasno o življenjskih vprašanjih

Občinska konferenca SZDL Ribnica je na programski seji dne 17. decembra opravila obračun svojega dela, opredelila pa tudi bistvene naloge, ki jih bo morala opraviti v letu 1985. Že v poročilu o delu v preteklem letu je bila nakazana problematika, s katero smo se srečevali v naši družbenopolitični skupnosti v preteklem letu in se je SZDL vključevala v njeno razreševanje, v razpravi pa so delegati kritično spregovorili tudi o drugih vprašanjih, ki jim nismo namenili dovolj pozornosti, so pa pomembna za življenje in delo ljudi v vseh sredinah. Razveseljivo je, da so v razpravi sodelovali predvsem delegati vseh krajevnih konferenc SZDL, kar je brez dvoma rezultat uspešnega delovanja krajevnih konferenc SZDL. To se je potrdilo tudi na vseh programskih sejah krajevnih konferenc, ki so bile vsebinsko izredno bogate, kritične in ustvarjalne.

Podana je bila splošna ocena, da so kljub težkemu stanju v naši družbi razmere v naši občini zadovoljive, da pa je še vrsta vprašanj, ki niso zadovoljivo rešena in jim tudi SZDL ni namenjala ustrezne pozornosti.

Problematika družbenih organizacij in društev, delegatskega sistema, hišne samouprave, samoupravnih interesnih skupnosti, telefonije, avtobusnih prevozov, komunalne ureditve, varstva okolja, inspeksijskih služb, informiranja, izobraževanja, mladine, domov, frontnega delovanja je bila najbolj izpostavljena. Vsa ta problematika bo morala najti svoje mesto v programu delovanja v letu 1985.

Posebej kritično je bilo izpostavljeno vprašanje delovanja geodetske uprave, ki zaradi nepopolne zasedenosti oziroma neustreznosti organiziranosti ne opravlja zadovoljivo svoje funkcije. V vseh krajevnih skupnostih ostaja odprtih vrsta zemljiških problemov, ki jih brez učinkovite pomoči geodetske službe krajevne skupnosti ne morejo

razrešiti. To ustvarja nezadovoljstvo med ljudmi, še posebej pa se to negativno odraža v delu krajevnih samouprav, saj ljudje zaradi občutka nemoči izgubljajo voljo do dela.

Na programski seji so se pojavila nekatera vprašanja, ki so bila obravnavana že na programski seji pred letom dni, kar kaže na to, da nismo bili dovolj učinkoviti pri njihovem razreševanju. Preoblikovanje krajevnih skupnosti Ribnica je tisto vprašanje, ki je ostalo odprto, čeprav je že dalj časa ugotavljamo, da moramo najti ustreznejšo rešitev. To vprašanje mora biti ustrezno rešeno v tem letu, ker ima preoblikovanje KS tudi neposreden vpliv na izvedbo volitev, volitve pa so že izredno blizu.

Na programski seji so bile sprejete tudi programske usmeritve za delovanje v tem letu. Poleg vseh teh vprašanj, ki so že bila izpostavljena, bo OK SZDL v tem letu usmerila svoje delovanje v sprotno spremljanje uresničevanja programa dolgoročne stabilizacije, pripravi in sprejemanju srednjeročnih planskih aktov, kadrovske politiki, socialni politiki, stanovanjski politiki, družbenim dejavnostim, informiranju, preskrbi, spremljanju realizacije programa samoprispevka, obrambnim pripravam, najobsežnejša akcija pa bo vsekakor izvedba vseh predvolilnih in volilnih opravil za prihodnje volitve. Socialistična zveza se bo morala vključiti v razreševanje tudi vse problematike, ki se bo pojavljala in bo terjala sodelovanje kar najširšega kroga ljudi.

Le z učinkovitim razreševanjem problematike bomo krepili zaupanje ljudi, s tem pa dosegli tudi njihovo aktivno udeležbo pri razreševanju najraznovrstnejših problemov.

S. K.

● Referendum na Velikih Poljanah

Za asfalt in odvodnjavanje

Vas Velike Poljane, po kateri se imenuje najmanjša KS v občini Ribnica, šteje skoraj 50 gospodinjstev in je daleč največja vas v občini, ki požira prah, po vasi teče gnojnica, odvodnjavanje ni urjeno. Vse te slabosti vasi so zaradi izredne gostote hiš še toliko izrazitejšje.

Gotovo je, da so tudi Poljanci v preteklosti želeli, da se izgled vasi izboljša. Želje so eno, možnosti pa drugo in tako je ureditev vasi počakala na današnji čas. Pa ne, da so Poljanci čakali kar tako, da jim bo nekdo ponudil to in ono. Zagrabili so to delo in prispevali, ko je bilo potrebno zgraditi vodovod, elektriko, cesto do vasi, telefon itd.

Zadnja velika akcija je bila ravno asfaltiranje ceste do vasi, za katero je bilo pred petimi leti podpisovanje izjav. Takrat je gospodinjstvo prispevalo 10.000,00 din in še 400 din od ha zemljišča.

V programu krajevne skupnosti in občine Ribnica je za letoš predvidena rekonstrukcija ceste od Velikih Poljan do Vrha. V teku je določitev trase, ki je zaradi strmega terena še dodatno problematična. V kratkem bo sprejeta odločitev o trasi rekonstrukcije in upajmo, da bodo problemi, povezani z vzdrževanjem in še posebno s pluzenjem, samo še grenak spomin za vasi Zukovo in Vrh. Sicer pa o tem več prihodnjic, saj je cesta dolga skoraj 3 km. Z njo bo boljši pristop do Grmade, ki bo letos praznovala 25-letnico in zato obe zaslužita več pozornosti.

Uresničiti ob rekonstrukciji ceste Vel. Poljane — Vrh tudi veliko željo Poljancev, »Asfaltirati cesto skozi Velike Poljane z odvodnjavanjem!« je bil odločen sklep zbora vaščanov Vel. Poljan v nedeljo 20. 1. 1985.

Zavedamo se, da ni šala iti v današnjih časih v tako veliko investicijo. Toda to je potreba kraja in poprijeli bomo za delo, kjer bo potrebno.

Vas Velike Poljane, središče istoimenske najmanjše krajevne skupnosti v naši občini. Slika je malo starejša, Poljanci pa pravijo, da tudi na najnovejšem posnetku ne bi bilo kaj posebno novega videti. Seveda to ne bo držalo, saj se je tod zadnja leta marsikaj spremenilo — vodovod, asfalt do vasi itd. Zdaj gredo v novo akcijo za asfaltiranje ceste skozi vas in do pokopališča. Če bo referendum za dodatni samoprispevek uspel, v to pa Poljanci sploh ne dvomijo, bo tod še lepše in prijetnejše.

Prispevek po hišni številki, bomo zbirali po ključu:

- 50.000,-din od hišne štev. in še
- 3.000,- din/ha gospodinjstva lastniki vikendov 25.000,- din

Projekt izdelave odvodnjavanja v vasi in asfaltiranje bo narejen vzporedno z rekonstrukcijo ceste do Vrha. Naj omenim, da bo prispevek naši cesti izdelava projekta ZKGP Kočevje. Poleg ceste v strnjem delu vasi Velikih Poljan naj bi asfaltirali tudi lani rekonstruirano cesto do krajevnega pokopališča pri Sv. Tomažu.

Na zboru sta imenovana tudi gradbena odbora (za rekonstrukcijo

Velike Poljane — Vrh in ureditev Vel. Poljan) in vse potrebno za izvedbo referenduma, ki bo predvidoma v začetku marca.

Zastavljena obveznost je za vsako gospodinjstvo veliko breme, zato smo zaprosili ZKGP in Inles za pomoč. Skoraj vsa gospodinjstva imajo les, ta-

ko da bomo na ta način zbrali potrebna sredstva. Računamo, da bomo tako zbrali cca 350 starih milijonov, samo odvodnjavanje in asfaltiranje pa bo cca 200 starih milj. več. Akcijo za zbiranje teh sredstev smo že začeli, zato upamo, da bo ta velika akcija kljub vsemu uspela.

Krajani Dolenje vasi in Prigorice

Ker je v programu samopriskpevka Krajevne skupnosti Dolenja vas opredeljena tudi izgradnja novega pokopališča za naselji Dolenja vas in Prigorica, je krajevna skupnost naročila idejni načrt. To so v bistvu prve idejne zamisli, ki so nastale le v ožjem krogu ljudi, pokopališče pa je prav gotovo v interesu vsakega posameznika. Zato je bilo v okviru organov krajevne skupnosti dogovorjeno, da se vsi podatki in idejna zasnova novega pokopališča izobesijo na javnem kraju z namenom, da si kar največje število krajanov ogleda predvideno rešitev novega pokopališča in poda svoje predloge, mnenja in pripombe.

Idejna zasnova novega pokopališča (lokacija je na Hribu) je izobešana v novi trgovini v Dolenji vasi, kasneje pa bo tudi v stari trgovini in prosimo vse krajanke, da si jo temeljito ogledajo in podajo svoje pripombe.

Vsako mnenje, predlog ali pripomba bo zelo dobrodošla pri sprejemanju končne zasnove novega pokopališča.

Svoje predloge vpišite v knjigo, ki je v trgovini, ali pa kakorkoli sporočite na krajevno skupnost Dolenja vas.

Krajevna skupnost
Dolenja vas

Dedek mraz obiskal otroke

Kot že leta nazaj je tudi letos na novega leta dan dedek Mraz obiskal otroke krajevne skupnosti Velike Poljane. Kar hudoval se je, da ni več pouka v osnovni šoli, ki je bila zgrajena pred 100 leti, o čemer jasno priča letnica 1884 na vhodu v šolo.

Ko pa je videl, da so kljub malemu številu otrok le-ti pripravili prav prisrčen program, je bil kljub začetnemu slabemu razpoloženju prav hudomušen. Od otrok je hotel zvedeti to in ono, saj se v letu dni nabere toliko novih stvari, ki so ga zanimale. Tudi najmlajši se ga niso prav nič bali, ampak so radovedno zrl v dedka Mrza, češ tudi drugo leto pridi, saj nismo mi krivi, da nas je tako malo.

Dedek Mraz jim je obljubil, da zagotovo pride, še posebno, če bo do šole res asfaltirana cesta, kakor je mimogrede slišal po poti.

Dedek Mraz je Poljance, staro in mlado, obiskal pred novim letom v prostorih nekdanje osnovne šole na Velikih Poljanah, preurejene za krajevne potrebe. Otroci se ga niso bali, ker še iskreno verjamejo vanj, starejši tudi ne, ker so vedeli, kdo se skriva pod masko. V prisrčnem pogovoru je malček dedka Mrza povabil v vas še prihodnje leto, češ da oni, otroci, niso nič krivi, da jih je tako malo. Menda res ne, krivi so odrasli, starši... Dedek Mraz je rad obljubil, da jih bo še obiskal. Pripravili so mu prisrčen program, on pa skromna, stabilizacijska darilca in oboji so bili zadovoljni. (Foto: Toni Marinšek)

Mladinski servis

Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti v 17. členu določa, da zveza skupnosti za zaposlovanje lahko pooblasti OZD, ki jo ustanovi, ali določi Zveza socialistične mladine Slovenije in Univerza, da posreduje študentom zaposlitev v organizacijah združenega dela za opravljanje občasnih, ali začasnih del. Po obstoječih podatkih ločimo glede na dejanski status študentskih servisov naslednje oblike:

— študentski servis kot enovita delovna organizacija (taka oblika servisa je v Kranju kot mladinski servis in v Mariboru kot študentski servis),

— študentski servis kot organizacijska enota znotraj enovite delovne organizacije (Ljubljana, Koper),

— študentski servis, ki deluje znotraj občinske konference ZSMS (Novo mesto, Nova gorica, Postojna).

Tako smo glede na interes mladincev v občinah Ribnica in Kočevje prišli do zamisli, da bi ustanovili mladinski servis, ki bi deloval v okviru obeh OK ZSMS.

Mladinski servis naj bi imel sedež v Kočevju, enkrat do dvakrat na teden pa bi deloval tudi v Ribnici. Plačilni promet bi se odvijal prek žiro računov obeh občinskih konferenc ZSMS, v servisu pa bi bil zaposlen en delavec, ki bi opravljal posle posredovanja zaposlitve študentom in dijakom obeh občin.

Priprave za ustanovitev mladinskega servisa potekajo v obeh občinah dokaj hitro in vsklajeno. Tako smo doslej vskladili Pravila OK ZSMS obeh občin, napravili Poslovnik o delovanju Skupščine mladinskega servisa, Pravilnik o zaposlovanju ter Pravilnik o poslovanju mladinskega servisa občin Ribnica — Kočevje. Druge priprave pa so še v teku, tako da bi mladinski servis začel predvidoma delovati v mesecu marcu, dotlej naj bi uredili vse zadeve okrog delovanja servisa. Za zagon mladinskega servisa naj bi sredstva prispevali obe OK ZSMS, kasneje pa naj bi se servis financiral sam. Servis bo poskusno deloval od marca pa vključno do konca avgusta. Do takrat bi ugotovili, ali je mladinski servis pozitivno posloval, ali ne. Če bi se ugotovilo, da mladinski servis posluje z izgubo, bi ga ukinili. Čisti ostanek, ki ostane servisu, se razdeli na sklade, ki se vodijo pri mladinskem servisu, po potrebi in odločitvi o ostanku sredstev. Čisti ostanek dohodka servisa je namenjen izključno za dejavnost mladine.

Pravico do članstva in zaposlitve v servisu imajo vsi člani, študenti in dijaki po merilih, ki jih določa Pravilnik o zaposlovanju v mladinskem servisu. Mladinski servis deluje na podlagi statuta ZSMS z namenom, da doseže večjo učinkovitost svojega dela in poslovanja, zlasti pa zaposli kar največje število prizadevnih študentov in dijakov s slabim materialnim položajem, nudi naročnikom hitre in uspešne usluge, zaposluje študente in dijake v večji meri z deli, ki ustrezajo stroki njihovega študija in poveča število trajnih zaposlitev študentov in dijakov.

Pravni posel poteka prek napotnice, ki jo mladinski servis izda študentu, ali dijaku, ki na njeni podlagi opravi naročeno delo. Mladinski servis izstavi po opravljenem delu račun, študentu, ali dijaku pa izplača nagrado po odbitku 10% provizije za manipulativne stroške. Nagrada se zaračunava organizacijam združenega dela praviloma po času, t. j. po dejansko opravljenih urah dela študenta, ali dijaka, prav tako pa se tudi izplačuje študentu, ali dijaku. Cena za delovno uro je sestavljena iz neto študentskega honorarja in 10% manipulativnih stroškov, ki jih je dolžan plačati naročnik.

Z ustanovitvijo mladinskega servisa naj bi pripomogli študentom in dijakom v ribniški in kočevski občini lažji dostop do sredstev, ki jih potrebujejo za svoje šolanje in potrebe ter dijakom omogočili hitrejšo in enostavnejšo obliko zaposlitve med letnimi in zimskimi počitnicami.

P OK ZSMS Ribnica

● PROGRAMSKO VOLILNA SEJA

Razvoj na dosedanjih dosežkih

V začetku meseca oktobra se je iztekel mandat dosedanjemu vodstvu mladinske organizacije v naši občini in tako je volilna programska konferenca izvolila novega, na čelu s predsednikom Janijem Matetom, zaposlenim v DO RIKO, profesionalne dolžnosti sekretarja OK ZSMS pa je prevzel Ciril Andoljšek, ki na to odgovorno in ne lahko dolžnost prihaja tudi iz DORIKO. Iz operativnih razlogov delovanja predsedstva in dosedanjih izkušenj se je konferenca strinjala, da se število članov predsedstva zmanjša od dotedanjih 17 ali celo 19 na 11 ali največ 13. Novo vodstvo je izvoljeno za mandatno obdobje dveh let, zato mu želimo čim večjih uspehov v tej za delo z mladimi ne tako preprostih časih.

Delegati konference so se strinjali, da je bilo delo OK ZSMS v preteklem mandatu sicer dokaj uspešno, kritično pa so ugotovili, da še zdaleč niso uresničeni nekateri ključni sklepi XI. kongresa ZSMS izpred dveh let, kakor tudi nekatera programska izhodišča OK ZSMS.

Mladinska organizacija je še vse preveč obremenjena s forumskim delom, prav tako pa ni imuna do pojavov birokratskega urejanja odnosov med mladimi.

Načela, da mora mladinska organizacija postati fronta vseh mladih, v kateri se bodo zadovoljevali najrazličnejši interesi mlade generacije, oziroma da ZSMS ne more imeti nikakršnih drugih interesov kot so interese mladih, se še niso začela uresničevati, ali pa so celo še bolj oddaljena. Pri tem tudi v občinskem merilu nismo naredili bistvenih korakov naprej, saj še vedno ugotavljamo, da se z množičnim delovanjem mladih v OO ZSMS ne moremo pohvaliti. Dokaj solidno pri nas delujejo osnovne organizacije v krajevnih skupnostih, čeprav tudi te doživljajo občasne zatone in renesanse svoje aktivnosti, mnogo manj, razen redkih izjem kot je v zadnjem obdobju OO v DORIKO, pa so aktivne OO v TOZD oziroma DO. Pri tem mladi ugotavljajo, da se veliko mladih vključuje v delo družbenih organizacij in društev, še vedno pa ne znamo poiskati povezave med njimi in ZSMS, katere kolektivni člani so tudi družbene organizacije in društva.

Z uveljavljanjem mladih v delegatskem odločanju še zdaleč nismo zadovoljni, saj je še prepovedno slišati stališče OO ZSMS na delavskih svetih, delegacijah DPS, SIS itd., kljub temu da so v vseh teh organih zastopani tudi mladi. Dokaj uspešno pa so stališča OK ZSMS posredovali delegati družbeno političnega zbora in so bili vedno tudi upoštevani, zato je nujno s takim načinom dela nadaljevati.

Vidni dosežki mladinske organizacije v preteklem mandatu so se pokazali tudi na področju negovanja in ohranjanja revolucionarnih tradicij, predvsem v obliki pohodništva. Veliki uspehi so zabeleženi tudi pri razvijanju mladinskega prostovoljnega dela v občini, čeprav smo si enotni, da bo nujno poiskati nove vsebine mladinskih delovnih akcij ter se usmeriti tudi na organizacijo lokalnih akcij, saj imamo še veliko krajev v občini, ki se ne morejo pohvaliti z ustrežno razvitostjo.

Bilo je še več kritičnih ugotovitev o delovanju mladih na področju dela s pionirji, kulture, telesne kulture, vsem pa je osnovni problem, kako poiskati metode dela, s katerimi se bomo približali kongresnim usmeritvam, da mora ZSMS postati najširša fronta mlade generacije, seveda znotraj najširše fronte delovnih ljudi in občanov, to je SZDL.

JANEŽ MIHELIČ

Dogajanja v rokometu

Jesenski del tekmoval v rokometnih ligah je RK Inles uspešno zaključil na I. mestu z veliko perspektivo, da se v prihodnjem letu vrne v II. zvezno rokometno ligo.

Zaradi izpada iz II. zvezne rokometne lige iz že znanih dejstev in ob reorganizaciji vseh rokometnih lig v Jugoslaviji (ukinila se je medrepubliška liga) so se naši rokometarji po dolgih letih nastopanja v višjem rangi znašli v enotni republiški ligi.

Naša republika nima v tekmovalni sezoni 1984/85 svojega predstavnika v I. ZRL za moške, saj DINOS — SLOVAN in AERO CELJE po izpadu iz te lige nastopata v drugi zvezni rokometni ligi. Enotna republiška liga je po svoji sestavi članstva zelo kvalitetna, saj v njej nastopajo poleg INLES še Šoštanj, Ajdovščina, Jeklotehna, Usnjart itd.

Zaradi prehoda v republiški rang tekmovalja ima RK INLES poleg A ekipe v tekmovalju še mladinsko ekipo, ki nastopa v skupini center ter B ekipo in mladince, ki nastopata pod imenom RIKO, to pa zaradi pravil, da ekipa, ki nastopa v republiškem rangi, ne more imeti svoje B ekipe na drugem nivoju tekmovalja v Sloveniji.

A ekipa INLES je trenutno na drugem mestu na prvenstveni lestvici in kolo pred koncem jesenskega dela tekmovalja zaostaja za eno točko za vodilnim Šoštanjem z zadnjim kolom je postala ekipa jesenski prvak. Moštvo je precej pomlajeno, ker so nekateri igralci prenehali z igranjem, ali pa so odšli v drug klub. Jedro pomlajene ekipe tvorijo igralci, ki so zelo afirmirani v rokometnem svetu, to so: Janko Ilc, Brane Ambrožič, Stojan Gelze, Andrej Mate, Tone Fajdiga, Silvo Tanko ob pomoči mlajših igralcev Tomaža Ilca, Lukiča, Parezanoviča, Dejaka, Lesarja itd. Ekipo vodi Radič Nikola, njegov pomočnik je Ivan Kersnič.

V spomladanskem delu bo A ekipa bistveno okrepljena, ker se bo konec novembra vrnil iz JLA igralec Karpov Peter, ki je bil pred odhodom v JLA eden naših najboljših igralcev.

Ob dobri pripravljenosti, organiziranju in vodenju ekipe upamo, da bomo uspeli v boju za prvo mesto. Sicer pa je žoga okrogla in so presenečenja mogoča.

Mladinci Inlesa osvojili četrto mesto na državnem prvenstvu

Na 14. državnem prvenstvu v rokometu za mladince letnika 1966 in mlajše, ki je bilo od 25. — 27. januarja 1985 v Doboju, so mladi rokometarji INLES osvojili odlično četrto mesto.

Kot prvaki Slovenije so si drugič zapored pridobili pravico nastopa na državnem klubskem prvenstvu in dosegli do sedaj največji uspeh v zgodovini ribniškega rokometarja oziroma športa nasploha.

Takoj po osvojitvi republiškega naslova, kjer so v finalu izločili ekipo Šoštanja, so se pričele intenzivne priprave mladih rokometarjev, ki so ves prosti čas vrožili v dober trening in ob tem rezultat,

Dela z B ekipo, mladinci in vodenje rokometne šole je poverjeno profesionalnemu trenerju Zdenku Mikulinu. Vzgoja mladih igralcev je zelo zahtevna in odgovorna, ker bo na teh kadrih stonel nadaljnji razvoj rokometarja v naši občini. Zanimanje za roket je med mladimi precejšnje, pojavljajo se posamezni zelo nadarjeni igralci, zato je naša dolžnost, da jim omogočimo dober strokovni trening in nastopanje na tekmovaljih.

Športna dvorana v Ribnici je skoraj sleherni uro zasedena in težko je v njej najti prost termin. V njej tekmujejo nogometarji, rokometarji, rekreativci iz delovnih organizacij naše občine ali pa učenci naše šole.

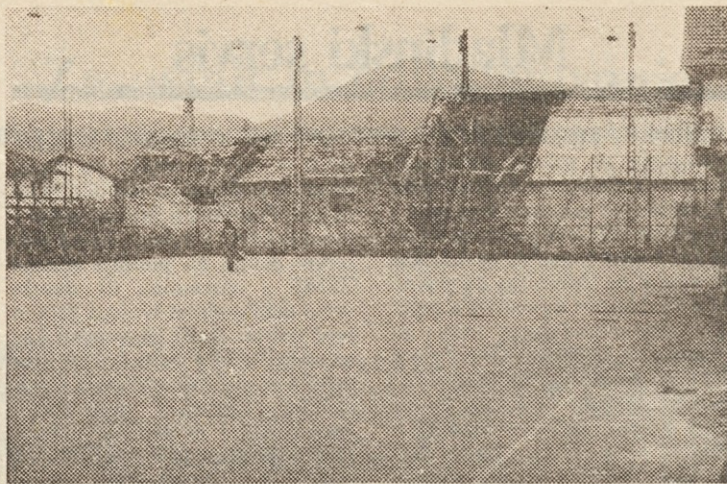
V mesecu novembru potekajo priprave na reorganizacijo območnih rokometnih zvez v Sloveniji. V bistvu gre za združevanje dvanajst obstoječih območnih zvez v šest novih zvez.

Predsedstvo rokometne zveze Slovenije je pripravilo kompleksno analizo stanja v območnih rokometnih zvezah ter na podlagi ugotovitev predlagamo Skupščini RZS, da se izvrši navedena reorganizacija. Prevelika razdrobljenost, neučinkovitost in nedelovnost nekaterih območnih zvez je privedla do te odločitve. Naša zveza, ki združuje klube z območja ribniške, kočevske in grosupeljske občine, se bo združila z ljubljansko rokometno zvezo, katere sedež bo v Ljubljani. Nova zveza, ki bo nosila ime Ljubljansko — Ribniška rokometna zveza, bo najmočnejša po številu klubov v Sloveniji, zato se iniciativni odbor trudi, da čimbolj konkretno opredeli naloge nadaljnjega delovanja in postavi ustrezno organizacijo dela, da se poveže vse dejavnike v rokometu na tem velikem območju.

Registracija igralcev se bo še vnaprej vodila v Ribnici, s tem pa se stroški delovanja nove zveze ne bodo povečali.

Pred nami je odgovorna naloga kadrovanja v organe rokometne zveze, ki jo ustanovljamo in s tem tudi v organe rokometne zveze Slovenije in moramo se potruditi, da kadrujemo rokometne delavce, ki so pripravljeni delati in prispevati k razvoju tega športa v Ribnici in v širšem slovenskem prostoru.

VIKTOR POGORELC

Zunanje rokometno igrišče pri TVD Partizan kazijo že malo zdelane tribune, še bolj pa ozadje — podirajoči se objekt, v katerem je delno tudi skladišče pijač Mercatorja. Lastnik objekta (je to Mercator?) naj bi zadevo popravil in pokril, ali pa podrl. Objekt je tudi potencialna nevarnost za uporabnike igrišča, to so šolski otroci, da o estetiki sploh ne govorimo!

ka iz Šabca, Crvenka iz Crvenke in domačin Sloga — Bosnaprevoz.

Vse ekipe so bile na približno enakem kvalitetnem nivoju, odločilna za trenuten uspeh je bila motiviranost in forma ekipe ter posebej dejstvo, da so nekatere ekipe imele vse igralce letnika 66.

Rokometarji INLES so se v prvi tekmi pomerili z ekipo Rabotniškega iz Skopja in jo premagali z rezultatom 25 : 21. V drugi tekmi je bila nasprotnik INLES ekipa Trepče iz Titove Mitrovice, INLES je ponovno slavil zmago s 17 : 12.

Po dveh lepih zmagah in ob polni dvorani, v kateri se je zbralo okrog 2000 gledalcev, so se naši rokometarji pomerili v odločilni tekmi za I. mesto v skupini A z ekipo Zagreba, ki je bila največji favorit prvenstva. Upoštevati je treba dejstvo, da so v prvi postavi Zagreba igrali trije zelo talentirani igralci, ki nastopajo v prvi ekipi Zagreba, ki vodi v II. ligi — SEVER.

V dramatični in enakopravni tekmi je Zagreb premagal INLES z rezultatom 22 : 18. Dejansko je ta tekma predstavljala finale prvenstva.

Na podlagi doseženih rezultatov je ekipa INLES zasedla drugo mesto v skupini A ter pridobila pravico nastopa za tretje mesto v državi.

V B skupini je po precejšnji sreči zmagala ekipa domačina Sloga Bosnaprevoz z enakim številom točk kot drugouvrščena Crvenka.

Za prvo mesto v državi sta se pomerila Zagreb in Sloga Bosnaprevoz. Zmagal je prepričljivo Zagreb in za služeno osvojil naslov šampiona Jugoslavije za leto 1984.

INLES v odlični tekmi za tretje mesto ni uspel, saj je tesno izgubil s CRVENKO s 15 : 14, povedati moramo, da so Inlesovi rokometarji imeli dve zaključni žogi in bi lahko rezultat izenačili in igrali nadalje.

Končni vrstni red državnega prvenstva je naslednji: 1. Zagreb, 2. Sloga Bosnaprevoz, 3. Crvenka, 4. INLES.

5. Metaloplastika, 6. Rabotnički, 7. Crvena zvezda, 8. Trepča. Dosežena uvrstitev nam mora biti v zadovoljstvo in ponos, ker vse ostale ekipe izhajajo iz velikih mest in imajo širše zaledje in boljše pogoje za delo.

INLES je Ribnico predstavil širom Jugoslavije z dobrim rokometom, enako kot tovarna, katero ime nosi s svojimi proizvodi.

Za našo ekipo so na državnem prvenstvu nastopili in dosegli ta velik uspeh naslednji igralci: Tomaž ILC, PAREZANOVIĆ Amir, ŠILC Franc, MOHAR Drago, DEJAK Tone, MELKIČ Safet, LOVŠIN Tomaž, POGORELC Boštjan, DEKIČ Peter, ŠILC Janez, TANKO Tomaž, SINANOVIĆ Adi, VESEL Aleš in DEJAK Matjaž. Strokovno sta ekipo vodila trenerja MIKULIN Zdenko in RADIČ Nikola.

Dosežen je rezultat, ki nas vse skupaj obvezuje, da tudi v bodoče zagotovimo ustrezne pogoje za delo rokometarjev in uspeh ne more izostati.

Igralcem in vodstvu mladinske ekipe lahko iskreno čestitamo za dosežen uspeh in afirmacijo INLES in s tem tudi Ribnice v naši državi, državi.

Viktor POGORELC

Kulturni dan

Že pri likovnem pouku smo se pogovarjali, da bo v petek, 28. sept. kulturni dan. Sedmi razredi naj bi risali stavbe, ki imajo staro arhitekturo. Sestavili smo skupine, vodje in učenca, ki bo napisal poročilo o zgradbi.

V petek smo se zbrali pred šolo. Tovarišica razredničarka nam je razdelila navodila in vsaka skupina je odšla tja, kamor je določalo navodilo. Naša skupina je imela zgradbo na Gorenjski cesti št. 16. Skupino so sestavljali 4 učenci. Vodja je bila Anelka. Prebrala je navodila in vsak je dobil svojo nalogo. Damjan in Vitko sta risala pročelje hiše, Anelka in jaz pa detalj — okna in vrata. Jaz sem risala okno, Anelka pa vrata. Detalj je bilo treba narisati natančno. Risali smo do 10. ure. Potem smo odšli v razred in se pogovarjali o risbah, ki smo jih narisali in o letošnjem kulturnem dnevu. V razred je stopil tov. Ivanec in rekel: »Pojdite na hodnik, da boste razstavili svoje risbe.« Pripravili smo razstavo svojih risb, si ogledali risbe drugih ter zadovoljni odšli domov.

Kljub mrazu je bil kulturni dan zanimiv in uspešen.

BETKA HREN, 7. b
Lit.-dop. krožek OŠ Dr. F. Prešeren Ribnica

Muhasta jesen

Z jesenjo je prišlo kup novih opravil. Ker sem doma na kmetiji, imam veliko dela. Pobirati moramo še veliko pridelkov s polja. Letos je bilo za kmetijstvo manj ugodnih dni. Zato je bilo veliko gnilega krompirja in bo koruza kasneje dozorela. Nekaj njiv smo že pognojili, zorali, zbrnali in posejali pšenico. Čaka nas še korenje, peteršilj, repa, rdeča pesa. Tudi zelja še nismo naribali v kad. Travnike smo potrosili z gnojem. V gozd bomo morali po listje, da bomo pozimi nastiljali živini. Slabo vreme je veliko vplivalo na pridelke sadja. Jabolka so še nedozorela popadala z jablan, slive pa so popokale ter še nedozorele začele gniti. In sedaj vsak dan dežuje. Letošnja jesen nam res ni preveč naklonjena.

ALENKA GREBENC
Lit. dop. krožek
OŠ Dr. F. Prešeren Ribnica

Šola v naravi

Že v soboto smo se zbrali Dolenčani in Ribničani pred šolo. Ribničani seveda pred svojo šolo in mi pred svojo. Ko smo bili še doma, smo mislili, da tega tedna ne bo konec. Ampak ni res. Minil je hitro. Zjutraj, ko smo vstali, smo šli najprej k zajtrku, nato smo imeli dve uri pouka, potem pa smo šli na plažo. Dopoldne smo bili tam kaki dve uri, popoldan pa kakih pet ur. Vmes smo imeli kosilo in eno uro počitka.

Vsako jutro smo morali pospraviti sobe in prikolice, ki so jih pregledo-

PIONIRSKO REŠETO

vale tovarišica Alenka iz Ribnice in tovarišica Albina iz Dolenje vasi ter dva člana prav tako iz Ribnice in iz Dolenje vasi. To so pregledovali vsako jutro dan za dnem.

Tekmovali smo tudi za bronastega in srebrnega delfinčka. Za bronastega delfinčka je bilo treba preplavati približno 30 metrov, za srebrnega pa 10 minut zdržljivosti na vodi.

Vmes smo šli enkrat v Haludovo, enkrat pa smo se vozili z barko.

Šola v naravi v Malinski je bila prijetna. Zahvaljujemo se kolektivu Rika iz Ribnice, ki nam je v začetku septembra omogočil šolo v naravi v svojem domu na Krku.

PETRA LAVRAČ
Dolenja vas 4.r.

Delovna akcija

V soboto smo imeli delovno akcijo. Znosili naj bi staro opeko s podstrešja nove šole na dvorišče. Učenci 5., 6., 7. in 8. razreda smo se postavili od podstrešja po stopnicah vse do dvorišča v dve vrsti.

Podajali smo si po dve ali tri salonnitne opeke. Opeka je stara, zato je marsikateremu učencu padla na noge, če jo je slabo prijel in se je okrušila. Nekateri so delo vzeli neresno in po pol ure ušli domov, ali pa so opeko metali po tleh. Po dveh urah smo končali. Vsa opeka je bila na dvorišču.

Mislil, da je akcija kar v redu uspela.

BETKA HREN, 7. b
Lit.-dop. krožek OŠ dr. F. Prešeren Ribnica

Prvi sestanek literarno dopisniškega krožka

Drugi torek v septembru smo imeli I. sestanek literarno dopisniškega krožka. Na dnevnem redu smo imeli: izvolitev predstavnika krožka, plan celotnega dela in določitev ure in dneva nadaljnjih sestankov.

Kot izvoljeni predstavnik in stari član krožka sem morala pisati zapisnik.

Najzanimivejše je bilo pri pregledu celotnega dela. Ustavili smo se pri določenih točkah in se o njih pogovrili.

Pri zapisniku je šlo vse gladko, le pri prisotnih se je zataknilo. Poznala sem le tri člane. Se pravi, da sta bolj izkušena člana samo 2 in pol, ostali pa so novi člani iz 5. in 6. razreda. Ugotovili smo, da nas bo lahko

redno hodilo na sestanek le kakih deset. Približno toliko pa jih bo sodelovalo pri pisanju spisov in drugih člankov po navodilih članov in mentorice. Čez leto se bomo učili in izpopolnjevali na raznih področjih, kot so: spoznavanje pesniškega jezika, novih mladinskih knjig in njih ustvarjalce, učili se bomo urejati in pisati šolsko glasilo KROŠNJO in tudi pripravljati panoje. Poskusili bomo napraviti nekaj intervjujev. Vključili se bomo tudi v razne natečaje, med katerimi je najpomembnejši natečaj Pionirskega lista. Če hočemo izpolniti načrt in izdati Krošnjo pa so zanj potrebni spisi in razni drugi članki. Torej lotiti se moramo dela. Vsak prisoten je dobil za »nagrado« nalogo, da nekaj napiše in zato so prišli izpod moje roke te besede, ti stavki, te črke.

ANELKA JUDITA GORNIK
Lit. dop. krožek
OŠ Dr. F. Prešeren
Ribnica

Moja sestrica Zala

Sestrice sem si že dolgo želela in želja se mi je izpolnila pred dobrim letom.

Zala ima lepe plave oči in svetle kodraste laske. Je zelo živahna punčka in dostikrat me ne uboga. Doma zmerom razgraja in razmetava. Zato ne moremo imeti nikdar lepo pospravljeno. Ko so bile še počitnice, sem se morala s sestrico veliko ukvarjati. Vsak dan sva bili zunaj. Hodili sva na sprehod. Sedaj pa hodi Zala v vrtec. Zjutraj, preden gremo v šolo, jo odpeljem v vrtec. Tam zelo joka in nič ne je. Večkrat se mi zasmili. Najrajši bi jo vzela kar s seboj v šolo.

Zadnjič je hotela namesto mene napisati domačo nalogo. Ko me ni bilo v sobi, je vzela zvezek in ga počelčkala. Bila sem zelo jezna in sem jo udarila po roki. Potem mi je bilo žal, ker sem jo udarila, saj sestra tega ni naredila zanalašč. Zala imam zelo rada, saj nam bi bilo zelo dolgčas, če je ne bi imeli.

MANCA ERČULJ
Lit. dop. krožek
OŠ Dr. F. Prešeren
Ribnica

Tekmovanje v smučarskih skokih v Rakitnici

Prvo nedeljo med počitnicami je bilo tekmovanje v smučarskih skokih v Rakitnici. Sodeloval sem tudi jaz. Tekmovalci smo bili razvrščeni v tri kategorije in sicer: skakalci do

petnajst let, skakalci s skakalnimi smučmi in tekmovalci, starejši od 15 let z navadnimi smučmi. Bile so tri serije skokov, od katerih sta se upoštevala dva najboljša in poskusna serija.

Tekmovanje se je začelo ob 14. uri. V skupini do petnajst let nas je nastopilo devet tekmovalcev.

Na vrhu zaletišča me je postalo malce strah, saj je bilo ob progi polno ljudi iz Rakitnice in od drugod. Starter je dal znamenje, da je skakalnica prosta in da se lahko spustim po zaletišču. Odrinil sem se. Smučina je bila ledena, zato je šlo dokaj hitro. Kot bi trenil sem bil na odskočni obizi. Odrinil sem se. Po zraku sem letel kot lastovica. Pristanek. Noge so me malce zbolele, saj sem tri dni pred tem na tej skakalnici padel in si precej poškodoval levo nogo. Skočil sem le 21 m.

Potem je šlo zares. Imel sem štartno številko tri. Pri prijavi smo plačali štartnino deset starih ti-sočakov. Ko sem se spustil, sem imel malce boljši občutek kot v poskusni seriji, saj sem se na gledalce že nekoliko privadil. Skok je bil dolg 21,5 metra, kar je pomenilo začasno peto mesto. Peti sem bil tudi na koncu tekmovalca. V drugi seriji sem skočil meter manj, v tretji pa dva metra več. Prvi trije tekmovalci so morali na odskočno desko, kjer so dobili diplome, prvi iz vsake kategorije pa je dobil še pokal.

Sledile so še tolažilne nagrade. Priznanje za najbolj atraktivnega tekmovalca, za najmlajšega tekmovalca in za tekmovalca, ki je dosegel nadaljši skok. Pokal je dobil tudi naš starter, saj si je prizadeval, da bi bilo tekmovanje v najlepšem redu.

Bernard Hočevar
OŠ Ribnica

Jedilnica

Naša jedilnica se imenuje Vit-aminka. Učenci smo ime izbrali sami, saj vsak dan dobimo veliko vitaminov. V jedilnici je vsak dan dežuren en učenec iz 7. razreda; med kosilom pa mu pomagajo še štirje drugi.

Ko pride dežurni učenec v kuhinjo, si najprej umije roke in se preobleče. Nato za zajtrk pripravi krožnike, serviete in nože, če je potrebno. Ob 9.00 pridemo učenci višje stopnje. Dežurni učenec nato pospravi mize in pripravi zajtrk za nižjo stopnjo. Ker pa čas hitro teče, pospravi in pripravi vse potrebno za kosilo.

Od začetka smo bili zelo nerodni, sedaj pa smo se že privadili in smo videti kot pravi natakarji. Glavni dežurni skrbi za potek dela v jedilnici. Nekateri učenci se pri obrokih grdo obnašajo, kot da se ne zavedajo, koliko ljudi umre od lakote. Kadar zazvonijo za kosilo, je pravi direndaj. Vsi hitimo proti jedilnici. Dežurnega sprašujemo, kaj bo za kosilo. Vendar on nima časa odgovorjati na vprašanja. Dežurna skupina razdeli hrano vsakemu omizju posebej. Ko vsakdo pri mizi dobi kosilo, si zaželimo dober tek in začnemo jesti. Na začetku so nam delali težave noži, sedaj pa nam gre tudi ta način prehranjevanja že kar od rok. Po kosilu dežurna skupina pobere jedilni pribor. Dežurni potem pospravi jedilnico in se vrne k pouku.

Marjana Primožič
7. r. OŠ Dr. Antona Debeljaka
Loški potok

Svet v štirih desetletjih

**Leto 1985 bo svet praznoval tudi kot leto štiridesetletnice konca najst-
rahotnejše od vseh vojn, ki
jih je človeštvo bojevalo v
svoji dolgi (in žal z vojna-
mi bogati) zgodovini. Šti-
rideset let mineva od ta-
krat, ko je sodobno člove-
štvo samo pri sebi in še
posebej uradno v okviru
Združenih narodov reklo
(mnogi so pri tem držali v
žepu verjetno figo!), da
nikoli več vojne, pač pa
napredek in dobrobit vseh
ljudi sveta. Vidimo, da je
marsikaj tega res, silen
napredek na vseh podr-
očjih, po drugi strani pa
vedno nove večje in manjše
vojne in vojaški spopadi v
različnih delih sveta, izko-
riščanje, revščina, krvo-
prelitje, uničevanje...**

Marsikaj zanimivega se je
dogajalo v teh štirih desetletjih
in mnogo tega smo pozabili,
mlajši pa niti ne vedo za to.

Pogled nazaj, v preteklost, je
tudi malo nostalgije, žalostne
zazrtosti (predvsem) v lastno
mladost, v čase, ko je bilo, gle-
dano skozi rožnata očala mla-
dosti, vse lepše, prijetnejše,
predvsem pa drugačno od danes.

Pred štiridesetimi leti, 9. ma-
ja 1945 ob 00,01 uri je bila
objavljena brezpogojna kapitu-
lacija tisočletnega velikonem-
škega rajha — po vsega dva-
najstih letih obstoja. Vojne s
tem še ni bilo konec. Na evrop-
skih tleh se je teden dni kasneje
končala — 15. maja — na
slovenskem ozemlju. Na Dalj-

njem vzhodu je trajala še vse do
avgusta. Bilanca. 53,3 milijona
mrtvih, 20 milijonov brezdom-
cev, pregnancev, beguncev v
Evropi. Po številu žrtev je s
skoraj 1,7 milijona Jugoslavija
na tretjem mestu. Opustošenje
in materialna škoda — strahot-
na.

»Mi, narodi OZN, smo odločeni
obvarovati prihodnje rodove pred
šibo vojne, ki je dvakrat v življenju
našega rodu prizadejala človeštvu
neizrečeno gorje...« 26. 6. 1945 —
iz Ustanovne listine OZN.

Dne 6. avgusta 1945 — prva
atomska bomba nad Hirošimo, sle-
di Nagasaki. Začne se atomska do-
ba. In od 20. novembra 1945 do 1.
oktobra 1946 znameniti Nuernber-
ški proces proti največjim vojnim
zločincem. Na smrt je obsojenih 12,
kazen izvršijo 16. 10. 1946.

Zanimivost: 11. januarja 1946,
skoraj do dneva natančno po vkora-
kanju Američanov, se v Almedingu
na Bavarskem, v rasno čisti Nemčiji,
rodi prvi črnski potomec —
Lorenz.

V decembru 1946 je v Vietnamu
Ho Ši Minh pozval k vojni proti
kolonialistom-Francozom. Skoraj
osem let kasneje, dne 7. maja 1954,
se francosko kolonialno gospo-
dstvo v Indokini konča s padcem
utrjenega mesta Dien Bien Phuja.
Stre ga legendarni vietnamski
general Giap.

Smo še v letu 1946: V ZDA izde-
lajo prvi popolnoma elektronski
računalnik ENIAC. Erich Maria
Remarque izda znameniti roman
Slavolok zmage.

Marshallov plan (European re-
covery program) ameriške pomoči
Evropi sprejet 5. 6. 1947. Do leta
1951 dobi od ZDA Zahodna Evropa
12,4 milijarde dolarjev pomoči, od
tega ZRN 1,7 milijarde (»gospo-
darski čudež«!)

Dne 14. maja 1948 razglasi Ben
Gurion ustanovitev izraelske drža-
ve, dan nato jo arabske sosedje na-
padejo — prva arabsko-izraelska
vojna. Sovjeti začno 24. 5. 48 blo-
kado zahodnega dela Berlina, ki se
konča 12. maja opolnoči naslednje
leto. 2. decembra 48 je Berlin
razdeljen na Zahodni in Vzhodni,
kar je še danes.

Združeni narodi v dneh 9. in 10.
december 1948 sprejmejo konven-
cijo o preprečevanju in kaznovanju
genocida kot tudi splošno deklaracijo
o človekovih pravicah. Boj proti
genocidu, rasnemu razlikovanju
in za uveljavitev človekovih pravic
se po vsem svetu nadaljuje še danes.
V tem času beležimo še rojstvo
kibernetike in izum tranzistorja.

Dne 4. aprila 1949 je ustanovljena
Severnoatlantska obrambna
skupnost (NATO), h kateri pristopi
ZRN 1955. leta. Konstituiranje
zahodnonemške države je končano
7. 9. 49 (ZRN), mesec kasneje, 7.
10., pa Nemške demokratične repu-

blike. Dne 1. 1. 1956 ustanovi svojo
vojsko ZRN, 18. januarja pa še
Nemška demokratična republika.
Nemški državi sta popolni.

Mao Zedong razglasi 1. oktobra
1949 ustanovitev Ljudske republike
Kitajske, s čimer se konča kitajski
]Dolgi pohod]. Čang Kaj Šek pa
zbeži na Tajvan, ki ostane dolga le-
ta znamenje spora in vojne ne-
varnosti, tudi za svet.

Severni Korejci udarijo 25. 6.
1950 prek 38 vzporednika v Južno
Korejo in začne se Korejska vojna.
Združeni narodi 27. 6. sklenejo po-
magati J. Koreji, kar z veseljem
storijo Američani v sodelovanju s
15 drugimi državami. Vojna, ki je
skoraj začetek 3. svetovne, traja do
leta 1953.

Pri nas konkretno gradimo nov
svet in razmere. Uvajamo samou-
pravljanje, izvoljeni so prvi delav-
ski sveti. Nekaj kasneje se zaostri
»Tržaško vprašanje«, nadaljuje se
borba za naše zahodne meje.

V ZDA preizkusijo 31. 10. 1952
prvo vodikovo bombo, naslednje
leto store to v Sovjetski zvezi (ven-
dar ne Američani!). V ZR Nemčiji
uvedejo 5. 12. reden TV program (v
Sloveniji šest let kasneje), v Evropo
pa prek Atlantika prodre in se
uveljavi blue jeans (kavbojke).

Dne 5. marca 1953 umre Josif
Visarionovič Stalin, 17. junija pa
sovjetski tanki zaduše vstajo v
NDR. 28. julija postane Walter
Ulbricht prvi sekretar enotne
socialistične delavske partije Ne-
mčije (NDR).

V marcu 1954 se začne alžirska
vstaja in 3. julija 1962 doseže Alži-
rija po dolgotrajni krvavi vojni s
Francijo samostojnost. V ZDA zgra-
dijo atomsko podmornico Nautil-
us, v Sovjetski zvezi pa prvo
atomsko elektrarno. Vrhovno so-
dišče ZDA odredi odpravo rasnega
razlikovanja v šolah. Izbruhnejo
dolgotrajni nemiri, ku klux klan di-
vja v mnogih mestih. Zablesti Elvis
Presley in rock' n' roll.

14. maja 1955 osnovana varšav-
ska vojaška zveza držav vzhodnega
bloka (Varšavski pakt) kot odgo-
vor na ustanovitev NATO pakta.
Dan kasneje, 15. maja je podpisana
avstrijska državna pogodba (še

danes je sporen njen 7. člen, ki
govori o pravicah slovenske ma-
njšine!), 26. oktobra pa je objavljena
trajna avstrijska nevtralnost.
Stari zahodnonemški kancelar Kon-
rad Adenauer obišče v dneh 8. do
13. septembra Moskvo in državi na-
vežeta diplomatske odnose.

Jonas E. Salk odkrije cepivo pro-
ti otroški paralizi. V Franciji F. Sa-
gan izda svoj prvi roman Dober
dan, žalost, v ZRN Hans Helmut
Kirst znani vojni roman 0-8-15, v
ZDA posnamejo film Vzhodno od
raja z nepozabnim idolom mladim
Jamesom Deanom, svet prepeva
popevko leta Arrivederci Roma.

V Moskvi je 14. do 25. februarja
1956 XX. kongres KP ZS, Hruščov
prične z destalinizacijo sovjetske
družbe. Dne 14. 10. 1964 razrešijo
Hruščova vseh dolžnosti, predčas-
no se vrne vesoljska odprava,
Brežnjev postane šef partije, Kosi-
gin vlade, Podgorni predsednik
države. Naser postane predsednik
Egipta 26. junija 1956, mesec
kasneje podržavi Sueški prekop,
jeseni ponovno bližnjevzhodna voj-
na z izraelsko — angleško —
francoskim napadom na Egipt. V
Vzhodni Evropi vrsta nemirov — na
Poljskem, Madžarskem. V ZDA to
leto porabijo milijardo pomirjeval-
nih tablet. Kako ne, v takih časih in
v takem svetu! Prihodnost sveta pa
se že pričinja naslednje leto: 4.
oktobra 1957 se iz vesolja oglasi
znameniti »bip — bip« iz prvega
sovjetskega Sputnika. Amerika
osupne in napove tekmovanje.
Američani 21. julija 1969 stopijo na
Luno.

V začetku leta 1965, 25. janua-
rja, umre Winston Churchill, bri-
tanski premier 1940—45 in
1951—55, star 90 let. Državnik, ki
je politika označil takle: Politiki
so ljudje, ki rešujejo probleme,
katerih ne bi bilo, če bi ne bilo
politikov.

Sicer pa je tega leta, 1965, dobila
ameriška oboroževalna industrija
zaradi vietnamske vojne dodatna
naročila v višini 1,7 milijarde
dolarjev.

Od tu naprej pa stvari poznamo.
Vojne, vojne, terorizem, iskanje
vedno novega. Tudi še danes...

F. G.

REŠETO

Glasilo Socialistične zveze
delovnega ljudstva Ribnica.
Izhaja enkrat mesečno oziro-
ma desetkrat letno v nakladi
4.000 izvodov. Ureja uredni-
ški odbor v sestavi: France
Grivec, odgovorni urednik,
Stane Kromar, glavni ured-
nik, Karel Oražem, Viktor
Pogorelec, Ivan Petrič, Alojzi-
ja Zakrajšek, Janez Mihelič,
France Lapajne, Stanko Rus,
Janez Bambič, tehnični ured-
nik: Uroš Bregar. — Ured-
ništvo: OK SZDL Ribnica,
61310 Ribnica, Šeškova 14,
telefon 861-274 ali 861-067.
— Priprava za tisk: DITC —
TOZD Grafika Novo mesto,
Tisk: Tiskarna Novo mesto.

Zadolževanja po meri

Irci, svojevrsten, trdoživ in trmast narod, potomci Iberskih
Keltov, so tako kot njihovi nomadski predniki že v 4. in 5. stoletju
naše ere računali vse v naturalijah, ne pa v takrat že znanih denar-
nih vrednostih. Najmanjša merilna enota jim je bila mlada, še ne
breja krava — telica, prva naslednja pa mlada sužnja. Sužnja je bila
vredna približno pet telic, možno pa je bilo tudi preračunavanje v
določeno površino zemlje.

Ustrezno ovrednoten je bil tudi vsak moški, npr. z določenim šte-
vilom govedi. Kdor je ubil koga, ki je bil vreden npr. 40 krav, je
moral plačati sorodnikom 40 krav. In še nekaj so imeli lepo zas-
tačeno: vsakdo je lahko sklepal kupčije in pogodbe le v višini
vrednosti, ki jo je predstavljal sam! Na tak način so imeli učinkovito
urejene kreditne (z)možnosti oziroma nezmožnosti. Seveda tudi in-
flacije niso poznali, inflacije, ki je v tistih časih že močno razmajala
bogati Rimski imperij, kjer pa so že dolgo poznali denar.

Seveda pa je bilo vse to v daljni Irski pred poldrugim tisočletjem.